

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. PÉNTEK, október 28.

300. szám

Telefon: Kladóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

S. O. S.

Az uszó csoda, a technika remeke, amely a szárazföld minden kényelmét biztosítja a tenger utasai számára, fölényes biztonsággal siklik tova az oceán hullámain.

A fedélközben szegény kivándorlók kuporodnak cókómókiukra és álmokat szönek az új világról, amelynek tükörszerű magnetizmusa kivonzta őket nyomorusággal terhes, de legalább a szülőföld varázsától meleg otthonukból. Am odafent az első osztályon tobzódik a jólét, harsog a jókedv és minden kívánatoságukban virágzanak ki az életörönműk. A táncterem tükörsima parketjén frakros urak és estélyruhás hölgyek merülnek el a tangó mámorító flirtjében. A kártyaszobában a szerencsejáték izgalmi rövidítik az utazás hosszú óráit röpké pillanatokká. A társalgóban gondtalan csevegés. Sokan már nyugalomra tértek és a hálófülkékben a nyugodt pihenés ritmusa lélegzik. Kinek jutna itt eszébe, hogy a Leviátán megrázhathja magát és a hajóóriást percek alatt elnyelheti a feneketlen mélység? Ki gondol itt Horatius megilletődött szavaira, aki a következőképp elmélkedett, amikor »lelkének fele«, Vergilius hajóra szállt: »Tölgypáncél és hármás érclemez volt annak a keble körül, aki a törekeny hajót először bizta a zord tenger kenyére-kedvére?«

De ime, a kolosszus szörnyű rohajjal megtorpan. A kapitány halottfehéren parancsokat osztogat. A legénység fejvesztetten futkos. A távirászkopogtatja a vészjeleket: S. O. S. Save our souls — mentsétek meg életünket! Az utasok közt borzalmas pánik tör ki. A megriadt életöszönök halálos birkózásban kapanaszkodnak össze. Asszonyokat és gyermekeket taposnak halálra a vad rohanásban, hogy a mentőcsónakot elérjék. Az oceán csendjét velőtrázó sikoltások tépik. A halálfélelem tébolya és az élniakarás paroxizmusa leszakítja az emberekről mindazt, ami kultúra és humanizmus. Mindenki öröngve menti a saját életét és keresztülgázol azon, aki utját állja. Nincs már különbség fedélköz és első osztály között. Szegényt a gaddaggal egyenlővé tesz, de egyszermind a civilizációt kőkorszakbeli barbársággá éktelezti a tömegekre rátörő halálveszedelem. D'Amicis *Hajótörés* című novellájának hatalmas akcentusai szunyogdongás az iszonyatnak ahhoz a szimfóniájához képest, amelyet a *Principessa Matilda* fedélzetén a vaksors karmesteri pálcája dirigált.

A hajóatasztrófia az első hírek vérifagyasztó döbbenetében minden más aktuális eseményt kiszorított a világ közvéleményének érdeklődéséből. Ötszáz ember pusztulásának hallatára a földkerekség minden részén megmozdul a gyászoló részvét és vanitatum vanitas-nak láttatja azokat a kicsinyes torzalkodásokat, amelyek a bel- és külpolitikai élet pulzusát lázassá korbácsolják. A szerencsétlenség méretei a legutóbbi jelentések szerint kisebbek ugyan, mint eleinte gondolták, de az áldozatok száma még mindig elég nagy ahhoz, hogy az embert emlékeztessen véghetetlen gyarlóságára a természet szeszélyeivel szemben.

Az S. O. S.-nek meglelt a fogantatja és a közelben haladó gözösök a lehető leggyorsabban érkeztek a hajótöröttek megmentésére. A tengerészeten tökéletesen ki van építve a kölcsönös védelem, amelynek teljesítményei az emberi szolidaritásnak nemcsak lelki fenségét, hanem gyakorlati hasznosságát is tanusítják. Milyen nagy szükség volna rá, hogy az emberiség min-

den életviszonylatában érvényesüljön a bajok elhárítására és a csapások súlyának enyhítésére a reciprocitásnak az a szelleme, amelyből az S. O. S. nagyszerű defenzívája megszületett. Az idők megérlelődtek arra, hogy az S. O. S. vészjelzést önmagunkhoz is intézzük. Mentsük meg a lelkünket a gyűlölködés démonától, szabadítsuk meg gondolkodásunkat az előítéletek és alantas

indulatok kártékony sugallataitól, hogy helyreállhasson a népek együttműködésének az a harmóniája, amelyből a mai generációt kikököntette a háború katasztrófája. Azt az emberi együttérzést, amely a nagy oceánjáró hajótörése alkalmából megáradt, tegyük életberendezésünk minden vonalán vezérmotivummá, hogy kimenekülhessünk a világválság hajótöréséből.

Vukicsevics miniszterelnököt nem elégti ki a demokrata egyesülés klubjának határozata

Csak a demokraták állásfoglalásának végleges tisztázása után kerül sor a kormány rekonstrukciójára — Cáfolják Maximovics Bózsa kormánybalepésének híret

1928. május 1-ig hosszabbítják meg a lakástörvényt

Beogradból jelentik: A demokrata párt belső válságának áthidalása után most már

ismét előtérbe nyomul a kormány rekonstrukciójának kérdése.

A beavatottak szerint a kormány rekonstrukcióját eddig is csak az késleltette, hogy a kormányzó pártok közti viszony bizonytalan volt. A demokrata párt válságának elsímitása után azonban Vukicsevics Velja miniszterelnöknek már gondolnia kell azoknak az igényeknek kielégítésére, amelyek a radikális pártban jelentkeznek és

végre kell hajtani a kormány rekonstrukcióját.

amire azért is szükség van, hogy az elégedetlen csoportok kielégítésével a kormány autoritását a pártban megerősítse.

A csütörtöki nap folyamán különböző verziók keringtek arról, hogy milyen formában fog a rekonstrukció végbenmenni. A rekonstrukciónál a demokraták is érdekelve vannak, mert híre szerint

ki akarják elégti a Davidovics-csoportot is és nekik is akarnak néhány tarcát juttatni.

ami néhány jelenlegi demokrata miniszter kiválasztását jelentené. A radikálisoknál

Cáfolják a kormányrekonstrukció híret

A kormányrekonstrukcióról elterjedt hírekkel kapcsolatban

az esti órákban határozottan cáfolták, hogy Vukicsevics Velja miniszterelnök rekonstrukcióra gondolta.

Különösen Makszimovics Bózsa kormánybalepésére vonatkozólag kijelentették a miniszterelnökhöz közelálló képviselők, hogy ez a legalaptalanabb hír mindazok között, amelyek az utóbbi időben napvilágot láttak. Beavatott körökben úgy tudják, hogy Vukicsevics azért nem akar rekonstrukciót, mert nincs megelégedve a demokraták határozatával és

mindaddig, amíg a demokraták nem teremtenek teljesen tiszta helyzetet a kormánnyal szemben, szó sem lehet rekonstrukcióról.

Vukicsevics épp ezért újból fel fogja szólítani a demokrata minisztereket, hogy kétséget kizáró módon nyilatko-

különösen a centrum követeli, hogy megfelelő képviselőhez jusson a kormányban. Trifunovics Misa, Srskics Milán és Makszimovics Bózsa nevét emlegetik, mint akiknek be kellene kerülniök a kormányba. Különösen Makszimovics miniszterségét forszirozza erősen egy radikális csoport és a közoktatásügyi tarcát követeli számára. A demokraták közül Pecsics Dragutint, Timotijevics Kosztát, Agatonovics Raniszlavot és Grol Milánt emlegetik, mint miniszterjelölteket. Hír szerint

Szávics Andrija dr. közegészségi, Szubotics Dusán dr. igazságügyi és Milosavljevics Szvetisláv tábornok közlekedésügyi minisztereknek kellene feláldozniök a tarcájukat,

viszont Popovics Velja tárcandüli miniszter tarcát kapna. A demokrata miniszterek közül ezek szerint a verziók szerint

Mijovics Áca, Sumenkovics, Ilija, sőt Kumanudi Koszta is kiesne a kormányból.

A demokratáknál, különösen Davidovics Ljuba környezete, még szélesebb rekonstrukcióra számít. Davidovicsék Vukicsevics Velja távozását is követelik, ami azonban már nem rekonstrukció volna, hanem kormányválság.

zanak a demokrata pártnak a kormányval szemben folytatandó politikájáról.

A demokrata egyesülés ülése

A demokrata egyesülés klubja csütörtök délután ülést tartott, amelyen meghallgatták a lakástörvényt tárgyaló bizottságban résztvevő tagok jelentését és azt hosszabb vita után elfogadták. Az ülésen megejtették a jelölést abba a parlamenti vizsgálóbizottságba, mely a szarajevói és bihácsi kerületben lefolyt választást vizsgálja fölül. A klub a bizottságba dr. Behmen Mahmudot jelölte.

Az államtitkárok kinevezése

Hír szerint rövidesen betöltésre kerülnének az államtitkári állások. A szlovén néppárt, az eddigi hírek szerint, megkapná a közoktatásügyi államtitkárságot, amelynek Szmodelj a jelöltje, a radikálisok az erdő- és hányautóügyi államtitkárságot, jelöltje Kobasica, míg a de-

mokratáknak a belügyi jutna, jelöltje Stefanovics Ignát. Ez az utóbbi azonban még megbeszélés tárgya lesz a radikálisok és a demokraták között.

Az államtitkári kinevezéseknél nehézségeket okoz, hogy a költségvetés nem irányoz elő hiteleket az államtitkárok fizetésére. Ezt azonban áthidalnák olyan módon, hogy utólagos hitelek terhére utalják ki ezeket a fizetéseket.

Trumbics alkotmányjogi deklarációt fog felolvasni a parlamentben

A parlament pénteki ülésén megválasztják azt az öttagú vizsgálóbizottságot, amely a szarajevói és bihácsi választási visszaéléseket fogja kivizsgálni. A bizottságba két radikális, egy demokrata egyesülésheli és két ellenzéki kerülne be.

Mint radikális körökből értesülünk, a radikálisok jelöltjei Kobasica, Stepó és dr. Kalugyercsics lesznek, a demokrata egyesülés részéről dr. Behmen Sefkiát a Radics-párt részéről dr. Suteljtit fogják jelölni, míg az ötödik egy földművespárti képviselő lenne.

A parlament pénteki ülésén dr. Trumbics Ante alkotmányjogi deklaráció felolvasására készül, amelyben a horvát blokk államjogi álláspontját fogja leszögezni.

A lakástörvényt tárgyaló bizottság csütörtökön délelőtt részleteiben letárgyalta a lakástörvény javaslatot. Az ülésen dr. Goszar Andrija szociálpolitikai miniszter is jelen volt. Az első szakaszról Peteljan szociáldemokrata azt javasolta, hogy a bérlők védelmét 1930 december 31-ig hosszabbítsák meg. Dr. Macsek Vlatko Radics-párti 1929 május 1-ig való meghosszabbítást javasolt, azzal az indokollással, hogy a háztulajdonosok és bérlők közt sokkal több a vitás eset, mint amennyit a minisztérium statisztikája feltüntet és a jövőben ez a szám még emelkedni fog.

Goszdr miniszter kijelentette, hogy tekintettel azoknak a bérlőknek kis számára, akik még nem egyeztek meg a háztulajdonosokkal, 1928 május 1-ig való meghosszabbítás elegendő és ezért az ellenzék javaslatát nem fogadhatja el.

A bizottság a szakaszt végzetlenül elfogadta, majd rátért a második szakaszra. Dr. Kosztics Milán Pribeševics-párti szükségesnek tartja, hogy a törvény pontosan állapítsa meg, hogy

Szerbiában milyen bíróságok illetékesek lakásügyekben. Goszár miniszter azt válaszolta, hogy ezt rendelettel fogják rendezni. A bizottság elfogadta azt a pótlást, hogy minden lakáspörben a pereskedő felek egyenlően viselik a per-költségeket.

A 3-6. szakaszoknál élénk vita fejlődött ki. Az ellenzék élesen kritizálta a javaslatot. A bizottság a szakaszokat elfogadta, csak a 6-ik szakasznál, mely a nem higiénikus lakásokra vonatkozik, fogadták el a következő pótlást: „... amíg azokat ki nem javítják...”

A többi szakaszt vita nélkül elfogadták. A vita végén dr. Kosztics Milán és dr. Beszárović javaslatokat tettek, hogy kislakások építésével segítsenek a lakás-ínségen. Az ellenzék ilyen értelemben külön véleményt fog a parlament elé terjeszteni.

A javaslatot végül tizenegy szavazattal hét ellenében harmadik olvasásban is elfogadták.

Érdekes, hogy az ülés tartama alatt a házelnökök egy csoportja behatolt a terembe és röpcédulákat osztogatott, de a csendőrök az elnök intézkedésére eltávolították őket.

Megegyeztek a radikálisok és demokraták a vajdasági jegyzői állások felosztásában

A vajdasági radikális és demokrata képviselők között csütörtök délelőtt végleges megegyezés jött létre a vajdasági jegyzői és aljegyzői állások felosztásáról.

Sztankovics Szvetozár földmívelési miniszter kabinetjében volt ebben az ügyben konferencia, amelyen a demokraták részéről dr. Setyerov Szlávko, a radikálisok közül néhány képviselő vett részt. A létrejött megegyezést a legrövidebb idő alatt végre fogják hajtani.

Dr. Racics Szima szombori radikális képviselő délelőtt meglátogatta Vukics miniszterelnököt, akivel hosszabb beszélgetést folytatott azokról az elvekről, melyek szerint a demokraták meg akarnak egyezni a vajdasági közigazgatási állások tekintetében. A miniszterelnök mindenben helyeselte dr. Racics álláspontját, aki azt az elvet tartja szem előtt, hogy a közigazgatási állások betöltésénél nem a pártszempontok a mértékadók és ha engedményeket kell tenni a demokratáknak, az ne sújtja a korrekte közigazgatási tisztviselőket, hanem csak azokat, akik ellen komoly kifogások merülnek föl.

A szombori kerületben egyébként a több mint nyolcvan jegyző közül a demokraták egy ellen sem tudnak olyan panaszokat felhozni, melyek indokoltá tennék elbocsátásukat.

A véres megye

Egy tordai gazda sarlóval össeszurkálta szomszédját és feleségét

Becskekről jelentik: Izgalmas és véres esemény játszódott le Torontál-Torda bánati községben.

Frank Mihály és Biczók András megyészsomszédok, akik a megye miatt már régóta rossz viszonyban vannak, mert mindegyik azon az állásponton van, hogy a megye az ő telkéből egy darabot jogtalanul a szomszédjának juttat. A két rossz szomszéd legutóbb a megye szélén ismét összetalálkozott és mint rendesen, megindult közöttük a szócása a megye miatt. A vitatkozás annyira kiélesedett, hogy Frank Mihály beszaladt házába és egy élesre fent sarlóval rárohant ellenfelére. A sarlóval egyenesen az arcába vágott Biczók Andrásnak, akit azonnal elborított a vér.

Biczók nagyot kiáltott és elterült a földön, de az elvakult Frank Mihály csak tovább is vágott feléje a sarlójával, úgyhogy szerencsétlenül áldozatát több helyen megszebezte. A kiáltásra kijött Biczók felesége is, hogy urának segítségére siessen, de már akkor a vértől megittasodott Frank Mihály teljesen elvesztette az eszét. Amint az asszonyt meglátta, azonnal rátámadt és a véres sarlóval nyolc-helyen súlyos sebet vágott az asszony arcán, karján és a testén.

A kárnára megérkeztek a szomszédok

is, akik a vérengző Frank Mihályt lefegyverezték. Éppen ideje is volt, mert a fölhevült ember talán halálra kaszabolta volna áldozatait, akiken így is súlyos sérüléseket ejtett.

Frank Mihályt azonnal a csendőrségre kísérték és kihallgatták. Frank min-

dent töredelmesen bevallott és azzal védekezett, hogy a harag annyira elfutotta, hogy maga sem tudta, hogy mit csinált. A csendőrség a kihallgatás után Frank Mihályt szabadonbocsátotta, mert szökésétől nem kell tartani, az eljárás azonban tovább folytatják ellene.

A fasizmus semmivel sem jobb a bolsevizmusnál

A Temps éles támadása a fasiszta uralom fennállásának ötödik évfordulóján

Párisból jelentik: A Temps vezércikkében foglalkozik a fasiszta uralom ötödik évfordulójával és végeredményben arra a következtetésre jut, hogy

a fasizmus ugyanazonok az alapelveken nyugszik, mint a bolsevizmus.

Mind a két irányzat ugyanazonokkal az eszközökkel dolgozik — írja a Temps — uralmának biztosítása érdekében. Ugy a fasizmus, mint a bolsevizmus párturalmat jelent, a szisztematikus politikai és erkölcsi elnyomást.

A bolsevizmus a proletariátus,

a fasizmus a nacionalizmus diktatúrája.

A fasiszta nagytanács feltűnően hasonlít a kommunista párt központi végrehajtóbizottságához. Mind a két irányzat a demokratikus irányzat súlyos veszélyeztetését jelenti — fejezi be a Temps vezércikkét — a demokráciát azonban még sem fogja elnyelni sem a fasizmus, sem a bolsevizmus ten- gere,

hiszen az emberi fejlődés mai stádiumában nem állhat fenn olyan modern társadalom, ahol a szabadságjogok teljesen megszűntek.

Az árva Muravidék sok gazdája

Muravidék lakossága nem akar a szlovénekhez tartozni, hanem új területi beosztást követel

Csákovcéről jelentik: A Muravidék lakossága mindmáig abban a tudatban él, hogy Horvátországhoz tartozik és tiltakozni is készült a belügyminisztérium horvát ügyosztályának beszüntetése ellen. A mozgalom kezdetén aztán kiderült, hogy a Muravidékhez, a horvát testvérekhez már régen semmi közük, miután több mint négy év óta a maribori szlovén oblaszthoz tartoznak.

Ez a tény a legnagyobb elkeseredést váltja ki az egész Muravidéken és most minden követ megmozgatnak, hogy a régi környezetbe visszakerülhessenek és a horvát testvérekkel újból egyesülhessenek.

Muravidék közjogi hovatartozandósága kérdésében különben is oly nagyfokú káosz uralkodik, hogy elihéz hasonlót nemcsak Jugoszláviában, de az egész világon sehol sem találunk. Ezt legjobban az illusztrálja, hogy bizonyos adminisztratív ügyekben Muravidék majdnem minden nagyobb városnak alá van rendelve. Így például, hogy mindjárt az elején kezdjük, közigazgatási tekintetben a maribori zsupánsághoz tartozik ugyan, de azért saját külön zsupánja is van Muravidékre kiterjedő hatáskörrel, Csákovcra székhellyel. A munkafelügyelőség Celjében van, míg építészeti és vízrendészet tekintetében Varasd alá tartozik. Ha tehát a Muravidéken házat akar valaki építeni, akkor a szolgabíró a maribori zsupánságtól; az építészeti referens pedig a zagrebi zsupánságtól száll ki a helyszíni szemlére. Az erdőfelügyelőség Murskaszubótán van, de az agrárreform alá tartozó erdő-ügyekben a zagrebi zsupánság intézkedik. A bányakimívelési ügyekben Varasdhoz tartozik, de bányapörökben már Belucrkva illetékes. Egészségügyeit Ljubljánból intézik, az árvászek pedig Szomborban van. A szombori törvényszék csákovcei kirendeltségétől felebbre ítéleteket a noviszadi felebbviteli bíróság és semmitőszék intézi egész Muravidékre kiterjedő illetékességgel. A muravidéki postahivatalok ma még Zagrebhez, de november 15-től már a ljubljánai postadirekciónak alá tartoznak. Adóügyeit Varasdon, pénzügyeit Zagrebban, vámügyeit Beogradban intézik, de alig van nagyobb város, ahova egyházi, tanításiügyi, katonai vagy ehhez hasonló ügyekben ne tartozna. Ha egy nagyobb ház vagy telep építését akarják elkezdni, a helyszíni szemlére egész kongresszus érkezik a különböző városokban székelő hatóságoktól kiküldött szakreferensekből.

Muravidék legbeavatottabb ismerőjéhez, dr. Novák Iván volt muravidéki kormányzóhoz fordultunk utalgazításért, hogy a Muravidék közigazgatási helyzetére némi világosságot deríthesünk.

A volt kormányzó legprecízebb rész-

letességgel adta meg a kért felvilágosításokat a következőkben:

— Az új állam megalakulása után — mondotta dr. Novák, — harminchárom kerületbe (oblaszt) osztották be az egész Jugoszláviát, kimondották azonban azt, hogy egy oblaszba nyolcszáz ezer embernél több nem tartozhatik. A mi Muravidékünknek tehát, — amely Jugoszlávia legsűrűbben lakott területe, — ilyenformán nem jutott hely a zagrebi kerületben, azért azt akartuk, hogy egy drávai oblaszt állítsanak fel varasdi székhellyel. En vezettem annakidején ezt az akciót. Agitáltunk, deputációkat vezettünk, azonban minden hiábavaló volt... Varasdi város nem akarta a Dráva-vármegyét. Nem akart megveszélyhely lenni, pedig tudhatta, hogy mit jelent az egy város fejlődésére. Ma sem tudja senki, hogy mért elleneztek ezt az akciót, mint ahogy ma sem tudja senki, hogy miért ellenezték a vasutat is. Így azután Muravidéket a maribori szlovén oblaszthoz csatolták, jóllehet a szlovénekkel semmi közösségünk nincsen.

— Amikor a kormány engemet a Muravidék élére állított — folytatta a volt kormányzó — megbízott, hogy itt belátásom szerint intézkedjem. En a lakosság érdekében a közigazgatás folytonosságát óhajtottam és elrendeltem, hogy az adminisztrációt továbbra is az eddig érvényben volt magyar törvények szerint folytassák. Felkértem a magyar jegyzőket, hogy maradjanak helyeiken és garantáltam, hogy később sem fogjuk őket elküldeni. Bár ezt nekik a magyar kormány is megparancsolta, mind egy szálig, kivétel nélkül itt hagytak bennünket. Erre azután Horvátországból és Szerbiából küldtek ide tisztviselőket és... gondolta, hogy milyeneket. Minden- esetre nem a legjavát. Így azután az a furcsa helyzet állt most elő, hogy azokat a rendeleteket, amelyeket a maribori zsupán az ott érvényben maradt osztrák törvények szerint nekünk kiad, a csak a szerb közigazgatást ismerő horvát tisztviselők a magyar törvények szerint próbálgatják végrehajtani.

— Az adminisztráció tehát rövidesen: hivatalból: osztrák, de jure: magyar, de facto: horvát.

— Az egész dologban az a sajnálatos — mondja tovább dr. Novák — hogy a maribori zsupánságnak egyetlen tisztviselője sem ismeri a Muravidékre érvényes magyar adminisztrációt, intézi tehát az ügyeinket, ahogy tudja... ha pedig nem tudja, akkor sehogysem intézi. Ha azután reklamálják, akkor átteszi elintézésre a muravidéki zsupánnak. Mert ilyen is van. Hatodik éve likvidál már, de azért minden új kormány is új zsupánt nevez ki. Huzzák a szép fizetést, de maguk sem tudják, hogy

hova, mire és kire terjed ki a hatáskörük. A maribori zsupán természetesen nem ismeri el a muravidéki zsupánt, de azért minden ügyet, amit nem tud elintézni, a muravidéki zsupánnak küldi elintézésre.

— Ez az állapot mindenesetre tarthatatlan és nem méltó egy ilyen komoly államhoz, mint Jugoszlávia.

Ha a Bácsmegeyi Napló valóban szolgálatot akar tenni a muravidéki lakoságnak — mondotta befejezésül a volt kormányzó — akkor azt emelje ki különösen a lapjában, hogy Muravidék lakosságának semmi köze a szlovénekhez. Mi eddig is azt akartuk... és a jövőben is azt akarjuk, hogy állítsák fel már azt a Podravske oblaszt, a belováriból kérünk két járást, a zagorjából hatot és ez lenne az a sokat emlegetett Dráva-vármegye, amely az egész adminisztrációt egyesíthetné és ezt a zavaros problémát végre egyszer mégis csak megoldaná.

Kotzig Károly

Nagyarányu kutatómunka indult a Vajdaság múltjának feltárására

A noviszadi Történelmi Társulat megállapította munkaprogramját — Legközelebb megjelenik a Vajdaság története s a németek és szerbek bácskai letelepedésének története

Noviszadról jelentik: A nemrég megalakult Vajdasági Történelmi Társulat szerdán újabb ülést tartott dr. Sztanojević Sztanoje, beogradi egyetemi tanár, ismert történész, a társulat elnökének elnöklétével és ez alkalommal megállapította munkaprogramját. A Történelmi Társulat elkészítette alapszabályait, amelyeket jóváhagyás végett felterjesztettek a belügyminiszterhez. Az alapszabályok szerint a társulat a szükséges anyagi eszközöket a vajdasági városoktól, továbbá a bácskai és bánáti tartományoktól kívánja segély alakjában megszerezni és évi költségvetését körülbelül 3—400 ezer dinárban iránította elő. Rendes tagjaivá a történelemtudomány ama művelőit fogja megválasztani, akik sikerrel foglalkoznak a Vajdaság múltjának feltárásával, vagy nagyobb érdeklődéssel viselkednek a történelem iránt. Ezenkívül lesznek tiszteletbeli alapítványok is. A társulat minden hónapban ülést tart. A Történelmi Társulat iránt, nemcsak történészek körében, de az egész Vajdaságban nagy az érdeklődés.

Dr. Sztanojević Sztanoje elnök, aki egyuttal a »Nemzeti enciklopédia« szerkesztője, előterjesztette a társulat munkatervét. A szervezési munkálatokon kívül össze kell gyűjteni mindazokat az adatokat, amelyek a Vajdaság történetére vonatkoznak, továbbá össze kell állítani a Vajdaság történetére vonatkozó történelmi forrásokat, meg kell írni a vajdasági monográfiákat, ki kell adni folyóiratokat.

A szervezés és adatgyűjtés munkája már folyamatban van, dr. Kirilovics Dimitrije, a Történelmi Társulat titkára megbízást kapott, hogy összeállítsa a kérdőpontokat, amelyeket az egyes vajdasági városokhoz és községekhez küldenek meg. Választ kérnek arra vonatkozólag, hogy az illető városban, vagy községben, milyen történelmi értékű okmányok és történelmi emlékek (várak, romok stb.) vannak. A körkérdeést már szétküldték és arra rendesen beérkeznek a kért válaszok. Sztanojević Veli-mir, noviszadi gimnáziumi tanár megbízást kapott, hogy dolgozza ki az 1908. évi anneksiótól 1918. végéig a háborús történelemnek a Vajdaságra vonatkozó adatait, gyűjtse egybe az erre vonatkozó okmányokat és még irásba le nem rögzített, de közzsajon forgó adatokat, adományokat, történeteket. Popovics Alekszander, noviszadi gimnáziumi tanár megbízást kapott a vajdasági bibliográfia megírására. Dr. Popovics Dusan, beogradi egyetemi tanárség fontosabb monográfiákat ír meg és gyűjt össze. Dr. Popovics már elkészítette az erre vonatkozó tervezetet. Dr. Ivics Aleksza, szuboticei és dr. Radolsics Nikola ljubljánai egyetemi tanár egybegyűjtik a történelmi forrásokat és megírják a Vajdaság történetét 1526. a mohácsi vész óta.

A szerdai ülésen elfogadták dr. Ivics Aleksza történelmi munkáját a Vajdaságról és elhatározták annak kiadástát. Hasonlóképpen elhatározta a Történelmi Társulat, hogy Locz Miroslav odzsacii polgári iskolai tanárt, aki megírta a németek és szerbek bácskai letelepedésének történetét és Klucin Mi-tát beválasztják a történelmi társulat tagjai közé.

Negyven áldozata van az oceánon történt hajókatasztrófának

A Principessa Mafalda 1222 utasát hét hajó megmentette — A hajótörötteket Rio de Janeiro-ba szállították — Órákig tartott az olasz hajó süllyedése
A hajó jugoszláv utasainak névsora

Egy megmenekült matróz elbeszélése a katasztrófa borzalmas részleteiről

Milanóból jelentik: A *Corriere della Sera* szerda hajnalról keltezett *rio-de-janeiroi* táviratot közöl, amely szerint a Principessa Mafalda hajótöröttjeinek megmentésében hét gőzös vett részt,

amelyek valamennyien utban vannak már Rio de Janeiro felé. A mentési munkálatok legnagyobb részt éjszaka folytak fényszórók világánál. A Principessa Mafalda kedd este kilenc órakor adta le az első szikratáviratot, amelyben közölte, hogy csavartörés folytán víz nyomult a gépterembe, ami kazánrobbanást idézett elő.

A hajó a kazánrobbanás után még hat óráig maradt a víz felszínén.

Az utasok között már a robbanás után pánik keletkezett és

sokan fejüket vesztve, már az első pillanatokban a vízbe ugrottak.

A hajó kapitány és tisztjei mindent megtettek, hogy megnyugtassák az utasokat és megkísérelték, hogy a hajóval a brazil partokhoz jussanak. A víz azonban lassan bár, de feltartóztathatatlanul nyomult a hajó törzsébe, úgyhogy a gőzös már nem tudta elérni a brazil partokat.

Elsőnek a Formosa francia gőzös érkezett a szerencsétlenség színhelyére, ennek a hajónak azonban kevés mentőcsónakja volt, úgyhogy

a hajótöröttek megmentése rendkívül lassan haladt előre.

A francia matrózok megfeszített erővel dolgoztak és a Formosa mentőcsónakjai állandóan ide-oda jártak a két gőzös között. Később még másik négy gőzös érkezett, amelyeknek modernebb a felszerelésük, úgyhogy a mentési munkálatok már jóval gyorsabban haladtak.

A Principessa Mafalda szerdán hajnali háromkor süllyedt el,

a mentőhajók fényszóróinak világában. A segítségül érkezett hajók egész éjjel kutattak a tengeren hajótöröttek után. Reggel aztán megérkezett a *Rosetti* olasz és a *Moselle* francia gőzös, amelyek a hajótöröttek egy részét átvették.

A *Navigazione Generale Italiana* római intézetének jelentése szerint a szerda éjjelég beérkezett jelentések alapján már csak 48 eltűnttel kell számolni.

A hajó utasai többnyire olasz, argentinai és braziliai állampolgárok voltak. A megmentett utasok között van az észak-amerikai acéltröszt igazgatója, Eduard Gliseorio is. A *Chicago Tribune* és a *Daily Mail* egyöntetű jelentése szerint a hét mentőhajó összesen 1222 utast vett fel, úgyhogy a katasztrófa áldozatainak száma legfeljebb 34.

A *New York Herald* is megerősíti ezt a hírt és azt írja, hogy a hajókatasztrófának nincs negyvennél több áldozata.

Szemtanu elbeszélése a katasztrófáról

Londonból jelentik: A mentési munkálatokban résztvevő Avalon angol gőzös kapitánya hosszú jelentést küldött a Principessa Mafalda katasztrófájáról. A jelentés többek közt a következőket mondja:

— Csaknem egyidőben érkezett a katasztrófa színhelyére a Formosa, az Empire, a Star és az Avalon, amelyek a süllyedő hajó S. O. S. jelzéseit a nyílt tengeren felfogták és a mentési munkálatokat nyomban megkezdtek.

A Principessa Mafalda már ekkor csaknem teljesen elsüllyedt és alig látszott ki valami belőle a vízből.

Az Avalon rengeteg hajótöröttet vett fel fedélzetére, köztük a Mafalda egyik matrózát, a genovai illetőségű Giovanni

Fratellini-t, aki a katasztrófa pillanatában a fedélközön teljesített szolgálatot. Ez a

megmenekült szemtanu izgalmas dolgokat mondott el a katasztrófáról,

és többek közt a következő részleteket beszélte el:

— A hajó lassan haladt a tengeren és az utasok épen estebédjük után voltak. Elsősztály utasai a villanyfényes étteremben gondtalanul társalogtak és a fedélközön is vidámak voltak az emberek. Olasz kivándorlókkal volt tele a fedélköz, muzsikaszó és nótázás hangzott az enyhe őszi éjszakában.

Egyszerre megrázkódott a hajó teste és a következő pillanatban már kétségbeesett emberek verekedtek és tülekedtek a fedélzeten, hogy a mentőcsónakokhoz és mentőövekhez jussanak.

Az első pillanatban senki sem tudta még, hogy mi történt. A hajót vezető Guli kapitány a parancsnoki hidon volt a katasztrófa pillanatában és onnan osztotta parancsait.

— Mindenki a fedélzetre! — hangzott szinte kísértetiesen — de

a fedélköz utasai elsöpörtek mindent és mindenkit utjukból

és vad kétségbeeséssel vetették magukat a mentőcsónakokra és mentőövekre készen fenyegetve meg azokat a matrózokat, akik megpróbálták a rendet fenntartani.

— Meghal, aki az utunkba áll! — kiáltották szinte önkívületben és nem engedték a mentőcsónakok közelébe az elsősztályú utasokat, akik közül

az asszonyok sikoltozva könyörögtek, letépték gyöngysorukat és

ékszereiket és azokat a matrózoknak kínálgatták, hogy megmentésük öket.

A matrózok természetesen nem hallgathattak ezekre az ajánlatokra, hanem Guli kapitány parancsait figyelték, azonban teljesen tehetetlenek voltak, mert a fedélköz utasai halálfélelmükben egyre vadabban és fenyegetőbben léptek fel. Erre a tisztek revolvert szegeztek a kivándorlókra és a hajó fegyveres őr-

A jugoszláv hajótöröttek névsora

Zagrebi jelentés szerint az elsüllyedt »Principessa Mafaldán« harmincnégy jugoszláviai kivándorló is utazott. A »Navigazione Generale Italiana« zagrebi kirendeltségének adatai szerint ezek a jugoszláviai illetőségű utasok legnagyobb része szlavóniai, Djakovó és Oszijek környéki földművesek, akik Brazíliába és Argentínába vándoroltak ki. Volt ott ezenkívül több dalmáciai és néhány délszerbiai utas, valamint négy pancsevói kivándorló, aki Buenos Ayres-be igyekezett. Ezek nevei a következők:

Beck József vlaskaszlatinai 53 éves földműves, 54 éves feleségével és két leányával.

Krahl Péter 24 éves selcai földműves. Stimac István 25 éves viskovaci földműves.

Agelics Pavle 28 éves Gorianból (gyakovói járás.)

Perics Iván 24 éves gorjani földműves.

Jankovics Nikola Drucicsból (spliti járás.)

Talics Ante Novoszelo.

Talics András Novoszelo (spliti járás.)

sége is rájuk támadt és így sikerült őket visszaszorítani a fedélközre, amelynek ajtaját Guli kapitány lezáratta.

hogy az elsősztály utasainak módot adjon a menekülésre. Százitizenhárom elsősztályú utas volt a hajón és ezek mind egyszerre rohantak meg a mentőcsónakokat. A nagy tülekedésben több asszony elesett és ezek kétségbeesve kértek segítséget. Mások hisztérikusan nevettek és sirtak. A matrózok és tisztek emberfeletti erőfeszítéssel és munkával segítettek az utasokon. Közben a hajó egyre süllyedt és alig husz perc múlva már teljesen a víz alá került. Guli kapitányt — fejezte be elbeszélését a megmenekült matróz — az utolsó pillanatban még ott láttam a fedélzeten és nem tudom, hogy a tengerbe veszett-e vagy sem.

Az Avalon kapitánya a szemtanu elbeszélésehez hozzáfűzi, hogy

a hajótöröttek helyzete megmenekülésük után is kétségbeesett volt, órákig nem tudtak magukhoz térni

és az izgalomtól kétségbeesve sirtak és jajveszékelték, még akkor is, mikor már biztonságba helyezték őket.

Dodig István Novoszelo.

Bebics Péter Novoszelo.

Bebics Ante Novoszelo.

Siljeg Márkó Novoszelo.

Gugics Pál Velaluka (korcsulai járás.)

Berkovics Péter Velaluka.

Dragojevic Iván Velaluka.

Tabain György Velaluka.

Oreb Márkó Velaluka.

Vlasics Ferenc Velaluka.

Barcsot Ferenc Velaluka.

Dragojevic Csiril Velaluka.

Dragojevic Dinko Velaluka.

Antrmovics Antal Velaluka.

Roknic Vászta Pancsevó.

Nanu János Pancsevó.

Ballan Arsa Pancsevó.

Stefanovics Láva Pancsevó.

Krstics Bozsini Bitolj.

Katavics Nedeljko Bitolj.

Josifovics Stojan Bitolj.

Naumovics Stevan Bitolj és

Veljkovics, Gjorgje Bitolj.

Péntek estig a jugoszláviai hajótöröttek sorsáról nem érkezett semmi hír, úgyhogy nem lehet tudni, vajjon az áldozatok között van-e jugoszláviai is, vagy pedig sikerült valamennyiöknek megmenekülniök.

A külügyminiszter megadta az engedélyt a vajdasági magyar szintársulat tagjainak beutazására

A szubotícai Népkörben tartja előadásait a magyar szintársulat A Népkör szinpadát átépítik

A magyar szintársulat működése elé — mint a *Bácsmegeyi Napló* megírta — újabb akadályok gördültek, amennyiben a külügyminisztérium illetékes osztálya megtagadta a beutazási engedélyeket a társulat tagjai részére. Földessy szinigazgató intervencióra kérte föl a vajdasági radikális és demokrata képviselőket, akik nyomban közbenjártak magánál Vukicevics Velja miniszterelnök-bélgügyminiszternél is, aki megígérte, hogy intézkedni fog a beutazási engedélyek kiadásáról. Kerepessy Vince demokrata képviselő, aki szintén felkarolta a magyar szintársulat ügyét, ugyanekkor Kumanudi Koszta közoktatásügyi minisztert kereste fel, akinél közbenjárt, hogy a szintársulat tagjai részére adják meg a beutazási vizumokat.

Kerepessy csütörtökön Szentára érkezett és intervenciója eredményéről a következőket mondotta a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának:

— A közoktatásügyi minisztérium által kiadott koncesszióval fölkerestem Kumanudi Koszta közoktatásügyi minisztert és megkértem, hogy lépjen érintkezésbe a bélgügyminisztériummal, hogy az államvédelmi osztály a társulat tagjai részére adja meg a beutazási engedélyt. Kumanudi személyesen átvizsgálta az iratokat és miután meggyőződött, hogy a koncessziót a bélgügyminisztériummal egyetértésben adták ki, azonnal intézkedett és irásbeli uton megkereste a bélgügyminisztérium államvédelmi osztályát,

hogy a beutazási engedélyeket adja ki. Todorovics, az államvédelmi osztály főnöke saját hatáskörében, szintén azonnal intézkedett, hogy a külügyminisztérium haladéktalanul utasítsa a budapesti jugoszláv konzulátust, hogy adjon beutazási vizumokat a szintársulat részére. Késő este magam is elmentem a külügyminisztériumba, ahol az illetékes osztály főnöke utasította a budapesti jugoszláv konzulátust a vizumok kiadására.

A vajdasági magyar szintársulat tehát a napokban már megkezdte működését Szomborban, ahol határozott színházi szezon fog tartani. A színház igazgatósága ezzel egyidejűleg megkezdte az előkészületeket a társulat következő állomáshelyének megszervezésére is, hogy mire véget ér Szomborban a szezon, minden zökkenő nélkül tovább folytathassa működését. A társulat következő állomáshelye Szubotica, ahol — mint ismeretes — elháríthatatlan nehézségekbe ütközött a színházépület megszerzése, úgy hogy Földessy Sándor szinigazgatónak más-hol kellett hajlékot keresni a színjátszás számára. Erre a legalkalmasabb helyiség a szubotícai Népkör színházterme, melyben azonban nagyobb átalakításokra van szükség, hogy megfeleljen a tulajdonképpeni célnak. A Népkör egyik legutóbbi ülésén már szóba került ez az ügy, azonban a kérdést akkor azzal vették le a napirendről, hogy a szükséges építkezések költségeire nincs fedezet.

Földessy Sándor szinigazgató, aki

mindenáron biztosítani akarja a társulat szubotícai szereplését, a napokban beadvánnyal fordult a Népkör vezetőségéhez és beadványában közli, hogy hajlandó saját költségén az átalakítási munkálatokat elvégeztetni, ha az egyesület ezt megengedi és a termet, természetesen majd rendelkezésére bocsátja a társulatnak. A Népkör választmányja szerda esti ülésén foglalkozott Földessy Sándor előterjesztésével, amelyet elfogadott és kimondotta, hogy ezzel az anyagi áldozattal szemben díjtalanul át fogja adni a társulatnak a termet, noha ezzel elérik egyetlen jövedelmétől, amit a műkedvelőadások hoztak a Népkörnek.

A választmánynak az a határozata, hogy a termet díjmentesen adja át a vajdasági magyar szintársulatnak, kétségtelen anyagi áldozatot jelent. Ez az áldozatkészség természetes is, hiszen a Népkört a szubotícai magyarság adománnyából építették fel. Az áldozatkészségnek azonban nem szabadna itt megállania, a Népkörből kell kiindulnia annak a társadalmi mozgalomnak is, amely megkönnyíti Szubotícán a magyar színjátszást.

Felülmulhatatlan
Eau de Cologne Ch.
Bourjois—Paris 9378

Pancsevó házat vásárol a pénzügyigazgatóságnak

A város kinevezett tanácsának utolsó közgyűlése

Pancsevóról jelentik: Pancsevó város kinevezett kizselyesített tanácsa kedden tartotta utolsó közgyűlést, amelyen dr. Jovanovics Vladisláv polgármester elnököl.

A közgyűlés első pontja volt a földmivelésügyi minisztérium leírata, melyben értesítette a várost, hogy a Temesdunai ármentesítő társulat autonómiáját felfüggesztette és kormánybiztosává Beslics Nikola becskerekli mérnököt, a beogradi tartományi választmány elnökét nevezte ki. A pénzügyminisztérium Pancsevó város 1927. évi költségvetését jóváhagyta.

A pancsevói kizselyesített tanács legutóbbi közgyűlésén Popov Dusán akkori rendőrfőkapitánynak szerződés szerűen 3300 dinár havi fizetést és 3000 dinár egyenruha átalányt szavazott meg. A belügyminiszter a városi tanács határozatát megsemmisítette és utasította a várost, hogy mivel főtisztviselő nem lehet szerződéses viszonyban a várossal Popov volt főkapitány fizetését a rendes fizetési szabályok értelmében állapítsa meg. Dr. Bartmann Simon, Boskovic Száva és Tomandi Mihovil felszólalása után a városi közgyűlés utasította a szűkebb tanácsot, hogy a város javára előálló költséget Popov Dusántól, kit közben Alibunári főszolgabíróvá neveztek ki, a beogradi tartományi főispánság útján követelje Pancsevó város vissza.

Srdics Jovan gazdasági tanácsnok és dr. Radivojovics Dusán városi főügyész részletesen ismertették a város és a villanytelep perében hozott választott bírósági ítéletet, mely szerint a bíróság az áramárak kérdésében a villanyvállalatnak adott igazat és kötelezi a várost, hogy a vállalatnak előlegezett perköltség címén 75.750 dinárt térítsen meg. Tekintve, hogy a szerződés szerint az egész vállalat minden tulajdonával együtt harmincöt év múlva ugyanis a város tulajdonába megy át, a tanács azt ajánlotta a közgyűlésnek, hogy a telket adják el a Bándai Elektromossági Vállalat R.-T. Pancsevó cégnek, de nem 75.000,

hanem 100.000 dinárért.

Hirt Kálmán jogi képviselője útján ajánlotta a városnak, hogy az Oslobodjenja utcában levő emeletes házat, melyben jelenleg a kerületi pénzügyigazgatóság hivatala vannak elhelyezve, vegye meg a város 460.000 dinárért a pénzügyigazgatóság részére. A közgyűlés úgy határozott, hogy elvben hajlandó a pénzügyigazgatóság részére házról gondoskodni akár vétel, akár új építkezés útján, de előbb garanciákat akar a kormánytól arra nézve, hogy a pénzügyigazgatóság tényleg Pancsevón maradjon.

A beogradi tartományi választmány felszólította Pancsevó városát, hogy a rá kirótt 63%-os és egymillió 600.000 dinárt kitevő tartományi adót még ez évben szállítsa be a tartományi pénz-

tárba. Dr. Zákó Milán tartományi képviselő előadta, hogy ő és dr. Bartmann Simon, mint Pancsevó város tartományi képviselői a tartományi adó kivételével az államtanácsnál panasszal éltek, mire az államtanács azt válaszolta nekik, hogy mivel ők a Pancsevó városra kirótt tartományi adó ügyében nem érdekeltek, panaszukat nem fogadhatja el.

Végül a közgyűlés úgy határozott hogy felszólítja a délbánati képviselőket hogy a tartományi képviselőkkel és a város képviselőivel együtt pártkülönbőség nélkül menesszenek küldöttséget a pénzügyminiszterhez és kéri, hogy a pénzügyminisztérium mentesítse Pancsevó városát a tartományi adó megfizetése alól, minthogy azért a város semmi ellenszolgáltatást nem kap.

Az igazgatónak is fizetni kell mozijában

A pénzügyigazgatóság drákói rendszabályokkal hajtja be a belépőjegyekre kivetett adó!

A jugoszláviai moztulajdonosok már rég panaszkodnak arról, hogy az elviselhetetlen magas adók tönkreteszik a legjobb forgalmu mozikat is és a moztulajdonosok már hónapok óta anketoznak, deputációznak és akciót folytatnak a súlyos adóterhek enyhítése érdekében, sőt már sztrájkokkal is fenyegetőztek nem egyszer. Ép most hoztak nyilvánosságra néhány nagyon érdekes statisztikai adatot, amely szerint júliustól októberig, tehát a legutóbbi három hónap alatt 1.200.000 dinárt fizettek be Jugoszláviában film-adó és cenzura-díj címen a filmkölszönző-vállalatok. Ezt az összeget kizárólag a filmek után fizették be és ehhez járul még a mozik által a belépőjegyek után fizetett állami adó. Teljesen érthetetlen tehát, miért adnak ki állandóan újabb és újabb olyan rendelkezéseket, amelyek existenciájában fenyegetik a mozikat s ok nélkül vexálják a közönséget is, amely nem azért jár moziba, hogy ott is állandóan pénzügyi közegek ellenőrizzék s detektívok figyeljék.

Az eddigi mozi-ellenes intézkedésekre alighanem most tették fel a koronát a pénzügyi hatóságok. Az állami jegy-adó behajtását a szubotocai pénzügyigazgatóság már régen szigorúan ellenőrzi, most azonban olyan új intézkedéseket léptettek életbe, amelyek szinte fantasztikusak és egész kómikus helyzeteket teremtenek. A pénzügyigazgatóság új rendelete szerint a színházi-, mozi-, bár-előadásokra és hasonló szórakozóhelyekre csupán a színházi orvos, az inspektor rendőrtisztviselő és minden lap szerkesztőségének egy-egy tagja mehet be szabadjeggyel, más mindenki köteles rendes belépőjegyet váltani. Ez nem jelent mást, minthogy a mozik igazgatósági tagjai sem mehetnek be jegy nélkül a nézőtérre, sőt például a Városi Moziban a városi tanács részére fenntartott páholyt sem vehetik igénybe belépőjegy váltása nélkül a városi tanács tagjai. A legjellemzőbb, hogy az egyik szubotocai moziban az inspektor pénzügyi közeg a napokban kijelentette, hogy maga a mozi igazga-

tója is csak akkor mehet be a nézőtérre, ha belépőjegyet vált a pénztárnál. A pénzügyigazgatóság által felülbélyegzett szabályszerű belépőjegyet, amely után lefizették az állami adót. Egy vidéki mozi tulajdonosát pedig nem rég súlyos pénzbüntetéssel sújtották, mert az egyik előadásra beültette egy zsölylyére — a feleségét.

A moztulajdonosok most appellálni próbálnak az állami adó e drákói behajtása és a szokatlan szigorú ellenőrzés ellen, tény azonban, hogy egyelőre a jegyszedők mellett pénzügyőrök állnak a szubotocai mozikban, sőt nem egyszer előadás alatt a közönségtől is elkerik újból a jegyeket.

Legközelebb már a személymotoszt is bevezetik a mozikba, amelyeknek igazgatóit és közönségét úgy ellenőrzik, mintha mindegyik csaló volna. Az ellenőrzésnek talán más formáját kellene választani, ami nem nehezítené meg ennyire a mozik helyzetét.

Tizenhat milliót kapnak az államtól a vajdasági ármentesítő társulatok

A minisztortanács elfogadta Sztankovics Szevetozár földmivelésügyi minis ter javaslatát

Beogradból jelentik: Sztankovics Szevetozár földmivelésügyi miniszter rendezte a vajdasági ármentesítő társulatok és az állam közötti viszonyt. A múlt évi árvíz alkalmával víz alá került területek lecsapolási és az új töltések építkezési költségeit az árvízmentesítő szövetkezetek viselték és a kormány megígérte hogy bizonyos összeget az állam megtéríti a társulatoknak.

Az államkincstár eddig már különböző összegeket utalt ki a vajdasági ármentesítő szövetkezetnek és most Sztankovics Szevetozár földmivelésügyi miniszter végleg likvidálta ezt az ügyet. A beogradi lapok jelentései szerint Sztankovics miniszter előterjesztésére a minisztertanács 16.460.000 dinárt szavazott meg a vajdasági árvízmentesítő társulatoknak. A minisztertanács döntése után a legközelebbi napokban kiutalványozzák az összeget.

Zsarnok

Irt. Sándor Imre

A fiatal özvegy csüggedt mozdulatot tett a kezével. Az arca gyötrődő vonásokba húzódott. A férfi leeresztett fejével, mozdulatlanul ült vele szemben.

— Hát értse meg, kedves barátom, olyan nehéz ezt megérteni? Nem akarom tovább. Én tisztelem, kedvelem magát, mint embert, mint barátot, de tovább semmi.

A férfi felemelte szemét az asszonyra. A feje úgy maradt, csüggedve.

— Most mondja ezt, Agnes. Két évi ismeretség, két évi barátság után.

— De édes barátom, hiszen nem először mondom. Fél éve hajtogatam folyton ugyanezt. Azóta, hogy legelőször kérte meg a kezemet. Akkor mondtam meg, hogy nem tudok szerelmet érezni magam iránt. Mogy mit tegyek! Nem parancsolhatok az érzéseimnek.

A férfi bátorítatlanul mondta:

— Hiszen én csak arra kértem, hogy a feleségem legyen.

Az asszony felugrott a helyéről.

— Csak arra! Hát jegyezze meg végre, kedves barátom, hogy nálam ez a kettő egyet jelent. Szeretem és házasság! És ha folyton csak erről beszél, folyton csak a házasságról, hát én azt nem bírom tovább! Értse meg, nem bírom tovább! Kénytelen vagyok arra kérni magát, hogy:

— Agnes!

— Hát igaz is. Ha továbbra is jó barátom akar maradni, azt én nagyon szívesen veszem. De akkor arra kell kérnem, hogy ne jöjjön mindennap... hát gondolja meg, az emberek miatt... és ne beszéljen mindig szerelemről... azaz házasságról.

— Elfelejté, Agnes?...

— Nem felejték el semmit. Tudom jól mivel tartozom magának, mint barátnak. Maga volt mellettem a szomorú gyász első idejében, maga vigyázott rám, maga intézte el minden ügyes-bajos dolgomat, el sem tudom képzelni, hogy mit csináltam volna maga nélkül. És mégis... értse meg... itt más érzésekről van szó, mint hála és barátság. És nem akarom,

hogy szó legyen róla.

— Agnes! Hát, tehetek róla, hogy szeretem magát?

Az asszony kétségbeesett mozdulatot tett.

— Nem bírom tovább!

Összeszedte magát, nyugalmat erőltetett, visszaült a székbe szemlén a férfivel.

— Kedves barátom! Legvünk tisztában egymással. Hajlandó-e tovább is úgy közeledni hozzám, mint ismerősökhöz, mint olyan asszonyhoz, akinek szüksége van a maga barátságára, a tanácsaira. Hajlandó-e ily módon előjönni hozzám hetenként egyszer, legfeljebb kétszer?

A férfi kissé följebb emelte komor, nagy fejét. Súlyosat lélekzett.

— Tudja jól, Agnes, hogy szeretem magát és ezt ezentúl sem tudom letagadni. Hiába is tagadnám. Nem tudok megígérni olyasmijt, amit nem tudok betartani. Maga biztosan érezte az első percétől fogva hogy szeretem magát, mégis túrta, hogy eljőjtek magához.

— De képzeld, kedves barátom, Nekem sejtelmem sem volt...

— Sőt az volt a biztos érzésem, hogy maga tölem akarta hallani már régóta, hogy maga provokálta...

— Én!

— Ha öntudatlanul is, az első szerelmi vallomásomat.

Az asszony fölkel, nagy elhatározással.

— Kedves barátom, ha maga így gondolgozik felőlem... Tehát megegyezem megkérdelem: hajlandó-e visszatérni a barátságához, ami kezdetben volt közöttünk...

Lehetetlent kíván, Agnes...

— Akkor... az asszony ég felé emelte kezét — igazán nincs más hátra, maga be fogja látni, hogy fáj nekem és csak végső esetben vagyok kénytelen ezt tenni... arra kell kérnem önt, hogy szüntesse be a további látogatásait és kerülje lehetőleg a találkozást is velem... Megérti, ugyebár, hogy...

Az asszony kínosan mosolygott. A férfi felállt.

— Megérttem, Agnes.

* Két hét telt el. A férfi nem jelentkezett.

Az asszony irt neki, hogy látogassa meg, fontos ügyben akar tőle tanácsot kérni.

A férfi eljött.

Megbeszéltek a jelentéktelen kis ügyet és a férfi most már állhatatosan hallgatott.

— Más mondanivalója nincsen? — kérdezte az asszony ideges mosollyal.

— Az egyéb mondanivalómra maga nem kíváncsi, Agnes.

— Ugy látom, nagyon könnyen viseli el a... szalaszt.

— Szakítást?!

— Pardon, nem helyes a szó, hiszen közöttünk nem volt semmi. Semmi olyan, amit ne lehetne könnyen elfelejteni. Legalább is maga, úgy látszik, nagyon könnyen felejt.

— Agnes!

— Hát igazis. Ez nem lehetett komoly szerelem, ha ilyen könnyen bírja.

— Most is komoly, Agnes.

— Már megint kezd.

— Maga kezdte, Agnes.

— Én?! Már megint én vagyok a... Hiába, mi nők vagyunk mindennek az oka. Istenem, mit csináljunk. Két hétig életelt sem adott magáról...

— Maga megtiltotta, Agnes.

— Biztosan gondoskodott már pótlásról. Valami helyes kis nő, aki nem olyan akaratos... nem olyan nagyigényű, mint én.

— Agnes, hogy mondhat ilyet.

— Aki szerelem nélkül is hajlandó...

— Agnes!

— Tudom jól! Maguk férfiak! Könnyen felejtene. Felém se nézett két hétig.

— De hát megtiltotta, Agnes!

— Megtiltottam. Egy izgatott percemben. Azért megnézhettem volna, hogy mit csinál. Hogy él-e még! Ó, én elhagyott, magányos asszony.

A férfi megint csak lehajtott a fejét. Nem tudott válaszolni. Az asszony folytatta.

— Mondtam, hogy hetenként egyszer, vagy kétszer...

— De azt kívánta, hogy ne legyek szerelmes magába...

— Dehogyan kívántam. Csak azt kívántam, hogy ne beszéljen róla.

— Nem ezt mondta, Agnes.

— De azt gondoltam.

— Rendben van. Nem beszélék többet szerelemről.

Hallgattak. Megint az asszony:

— Könnyen megígéri, mert már nem szeret.

— Már nem szeretem.

Az asszony keserűen nevetett.

— A híres férfiszerelem.

— Dehát, édes Agnes, maga megtiltotta, hogy szerelemről beszéljek, maga rámkényszerítette a hazugságot és maga beszélt folyton szerelemről és magának fáj, ha hazudok.

Az asszony összeharapta a száját.

— Jól van. Lehet, hogy magának is van egy kis igaza. De hát értse meg, én nem tudok így egyszerre... Mondja! Hajlandó tehát hetenként egyszer-egyszer előjönni hozzám.

— Igen, Agnes.

— Szóval elég magának. Talán sok is.

— Dehát maga kívánja! Inkább megalkuszom, csak hogy láthassam.

— Ha én férfi volnék, sohase alkudnék meg. Keresztülvinném az akaratomat.

— Agnes! Hiszen én nagyon akarom!

— Mit?

— Magát. Maga mellett akarok lenni minden nap... mindig.

— Hogyan akarja ezt?

— Legyen a feleségem, Agnes.

— Már megint erről beszél.

— Nem akar, Agnes?

— Nem.

A férfi fölállt, erős elhatározással.

— Soha többé nem jövök el magához, Agnes.

Az asszony őszintén megijedt.

— Már megint! Megint el akar hagyni?

— Mit tegyek Agnes?

— Hát igazán nem lehet másképp?

Csak házasság?

— Hogy lehetne másképp, Agnes?

— Jaj Istenem, hát mit tegyek?

— Legyen a feleségem, Agnes.

— Jaj Istenem.

— Igen, Agnes?

— Jaj Istenem, hát mit tegyek! Maga zsarnok férfi! Hát igazán meg kell lenni a maga akaratának?

A férfi hevesen megcsókolta az asszony kezét.

— És a maga kívánságának Agnes.

Románia válságos órái

Forradalmi hangulat Romániában — Károly ex-trónörökösöt Stirbey herceg, volt miniszterelnök is felkereste Párisban — A külföld súlyosnak látja Románia helyzetét — A román közvélemény Károly volt trónörökös mellett van — Ellentmondó hírek a romániai helyzetről

Briand külügyminiszter feltűnő Károly-ellenes nyilatkozata

Bukarestből jelentik: Forrongó politikai atmoszférában ül össze a román parlament. A hetek óta kiélezett helyzetet még súlyosabbá tette Manojlescu volt államtitkár letartóztatása és valószínű, hogyha a parlament megnyitóját megtartják, akkor Manojlescu letartóztatása is szóba kerül és Brătianu miniszterelnök fogja kifejteni, hogy mily okok késztették a kormányt az óriási feltűnést keltő intézkedésre.

Egész Románia területén nemesak a legszigorúbb újság- és telefoncenzurát léptették életbe, hanem a leveleket is cenzurázzák.

A határon megszigorították az ellenőrzést, titkosrendőrök kísérik a vonatokat és figyelik az utasokat.

A nemzeti parasztpárt gyulafehérvári gyűlésére nemesak az erdélyi románok, hanem a regat-beliek is erősen készülnek.

A Brătianu-kormány valószínűleg nem meri betiltani a gyulafehérvári gyűlést, de el van rá készülve, hogy egész hadsereget

mozgósít és von össze Gyulafehérvár körüli.

hogy elejét vegye esetleges alkotmányellenes demonstrációnak.

A kormány a romániai helyzetről elterjedt hírekkel kapcsolatban a következő felhivatalos nyilatkozatot adta ki:

A külföldön elterjedt hírekkel szemben az egész országban teljes a nyugodalom

és semmiféle rendkívüli intézkedés megtételére nincsen ok.

Mária királynő levele az angol királyhoz

Párisból jelentik: Károly trónaspirációja most már nemesak Románia helye, hanem egész Közép- és Kelet-Európának jelentős és még sok izgalmat ígérő problémája. A volt trónörökös nem csak Manojlescu államtitkár, Averescu volt miniszterelnök egyik legbizalmasabb híve kereste fel az utóbbi napokban, hanem

Stirbey herceg volt miniszterelnök is meglátogatta Károly herceget, mielőtt Párisból Londonba utazott, hogy személyesen adja át György angol királynak Mária királynő levelét.

A Romániában terjesztet tendenciózus hírekkel szemben Párisban leghatározottabban beszélnek, hogy tényleg megtörtént a végleges szakítás Károly volt trónörökös és Lupescu Helén között és arról is tudni vélnek, hogy Lupescu Helénnek már francia vőlegénye van.

A romániai eseményekről a francia sajtó ellentmondó híreket közöl. A *Petit Parisien* buharesti tudósítója szerint Romániában teljes a rend és a kormány elhatározta, hogy Manojlescu volt államtitkár pörét már néhány nap múlva letárgyalatja. Ezzel ellentétben a többi lapok szerint

Romániában a helyzet kritikus és csak az ostromállapot tartja féken a kedélyeket.

A *Petit Bleu* hangsúlyozza, hogy a nyugtalanító események miatt Franciaországnak kötelessége a Romániában levő francia érdekek és értékek biztosításáról gondoskodni.

A román közvélemény Károly visszatérését kívánja

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* súlyosnak látja Románia helyzetét és azt írja, hogy

az ellenzéki pártok annak idején csak de facto ismerték el Mihály herceg trónralépését, azonban de jure nem.

A régenstanánesot a liberális párt alapította meg — írja a lap — ez a párt azonban nem a közhangulat kifejezője, hanem csak eszköz Brătianu kezében. Az ellenzék gyenge ugyan, de a trónkérdésben sok zavart okozhat.

Brătianu el van tökélve arra, hogy kíméletlenül letör minden forradalmi megmozdulást.

de nem szabad elfelejteni, hogy a tisztikar és a hadsereg nagy része Károly mellett van. Az olasz lap szerint

minden egészséges elem a karlista mozgalomhoz csatlakozott.

mert általános az az óhaj, hogy az országot, akár katonai diktatura árán is, meg kell szabadítani a korrupció uralmától.

A francia kormány Károlyt nem kívánatos idegennek tartja

Párisból jelentik: Briand külügyminiszter a csütörtöki minisztertanácsban nagyobb expozé mentett a külpolitikai helyzetről és Károly volt trónörökös személyét is szóba hozta, mondván, hogy

Károly franciaországi tartózkodása a francia kormányra nem túlságo-

san kellemes.

mert könnyen azt a látszatot keltheti, mintha a francia kormány támogatná a volt trónörökös törekvéseit vagy legalább is tényleg tűné azokat. A francia kormány szerint különben is

Károly nem tartható, akinek trónralépése esetén Romániának Franciaországhoz való viszonya minden bizonnyal lényegesen megváltozna.

Ezekre való tekintettel

a francia kormány azt tervezte, hogy udvariánisan tudomására adja a hercegnek, hogy franciaországi tartózkodása nem kívánatos.

ezt a tervet azonban hosszabb mérlegelés után elvetették, tekintve, hogy a volt trónörökös az esetleges kinttartás még jobban elkeserítette volna Franciaországgal szemben, úgyhogy trónralépése esetén még súlyosabb komplikációkkal kellett volna számolni.

A francia kormány ezt is belátta, hogy Franciaországban való tartózkodása esetén sokkal könnyebben ellenőrizheti a volt trónörökös,

mintha külföldről irányítaná franciaellenes politikáját.

Új taktikával gazdálkodnak a budapesti egyetemeken

Barátságosan felkérlik a zsidókat, hogy hagyják el az épületet — Rassay pénteken interpellál a zavargások miatt

A rendőrség nem engedélyezte az ébredő diákok felvonulását a parlament elé

Budapestről jelentik: A budapesti egyetem rektorának szerdán kifüggesztett hirdetménye alapján csütörtökön a zsidó vallású egyetemi hallgatók is megkísérelték, hogy résztvegyenek az előadásokon.

A bajtársi egyesületek viszont elhatározták, hogy megakadályozzák a zsidók részvételét. Az ébredő diákok új taktikához folyamodtak. Minden fakultáson beengedték a zsidókat az egyetemre, de az épületen belül hozzájuk léptek és barátságosan felkérték őket, hogy távozzanak.

A zsidó növendékek, hogy elkerüljék a kellemetlenségeket, el is távoztak.

Az egyetemi események híre a parlament folyosóján, különösen az ellenzék

körében kínos feltűnést és felháborodást keltett. A demokrata párt Rassay Károly elnöklete alatt ülést tartott és elhatározták, hogy

a parlament pénteki ülésén Rassay miniszter előtt kérdést intéz a kormányhoz az egyetemi zavargások ügyében

Az ifjúsági szervezetek, mint ismeretes, elhatározták, hogy pénteken délelőtt felvonulnak a parlament elé.

hogy a numerus clausus kiszélesítésére vonatkozó memorandumukat átadják az országgyűlés két háza elnökeinek.

A rendőrség a felvonulást nem engedélyezte

és minden intézkedést megtettek, hogy

ha a diákság mégis megkísérelné a felvonulást, azt megakadályozzák.

Szegeden az egyetemi épületek és intézetek kapujában teljesen pesti mintára leltak az igazgatók és

Hainis Elmér egyetemi tanárt sem akarták beengedni.

mert a kapuban álló ifjú diákok nem ismerték. Csak később engedték be, amikor idősebb egyetemi hallgatók igazolták.

A Szegedi Napló munkatársát csak hosszas rábeszélésre engedték be az egyetem rektorához.

A zavargások a pécsi egyetemre is átterjedtek és a bajtársi szövetségek ott is elhatározták, hogy csatlakoznak a numerus clausus enyhítése elleni mozgalomhoz.

513 lista van a szombori kerületben

Novisadon harminc százalékkal csökkent a választók száma

Szomborból jelentik: A szombori törvényeszközben benyújtott listák statisztikája a következő: A szombori királyi törvényeszközhez összesen 215 listát nyújtottak be, amelyből a tanács kettőt visszautasított, jóváhagytak 213-at. Szombor városból 7, a szombori járás községeiből 41, az apatini járásból 26, a kulai járásból 28, az edzsaei járásból 41, a dárdaai járásból 44 és a hatvani járásból 26 listát hagytak jóvá. Községek szerint: Három községben hat vagy több listát, kilenc községben négy, huszonegy községben három, harminc községben kettő és kilenc községben egy urna lesz.

A noviszadi törvényeszköz befejezte a választói névjegyzékek ellen beadott reklamációk tárgyalását

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényeszköz választási tanácsa befejezte a választói névjegyzékek ellen beadott reklamációk tárgyalását. Novisadon 2080 reklamációt adtak be, amelyek közül a bíróság 523 reklamáló felvételét rendelte el, viszont 2557 választói névjegyzéket eszközölte, minthogy azok közben vagy elvesztették szavazati jogukat, vagy meghaltak, vagy nevük többször szerepel a választói névjegyzékben. A végérvényesen összeállított választói névjegyzék szerint a községi képviselőválasztásokon az eddigi 10.707 választó közül csak 8.150 választónak van sza-

vazati joga, ami közel 30 százalékos esőket jelent.

A törvényeszköz Novazadebrán 7, Kulpinban 9, Szrbobranban 20, Sztarifutuban 75, (21 reklamációt elutasított), Csurogon 14, Nádallán 18, Pasicevón 23, Gyurgjevón 16, Gornikóvilon 24, Novozalónkán 23, Bácskogradistén 23, (190 visszautasított), Sztarisóvén 7, Zsabalvon 120, (kettőt visszautasított), Mosonban 14, Sztarisóvén 7, Dolinikovil 16, Titelen 121, Turján 9, Lokon 54, Petrovácón 23, Novisóvén 48, Goszpodjin-en 15, Temerinben 14, Gardinovcin 14, Vilovon 15, Rimenkin 12, Sztaribeescien 513, (százkilenevenegyet visszautasított), Bácskopetrovoszelón 12, Glezsánban 3, Begecsen 7, (négyet elutasított), Bukinban 35 új választót vett fel a választók névjegyzékébe, ellenben Deszpotovszetivánon 21, Obrovácón 38, Bácskoyalánkán 20 választót utasított vissza. A reklamációs munkálatok elvégzésénél harminc napidíjas működött közre.

Vrsaci jelölések

Vrsacról jelentik: A vrsaci hivatalos radikális párt megegyezett a Mileticescoperittal és a községi választáson közös listát állítanak. A blokk listavezetője dr. Jaga Velimir nemzetgyűlési képviselő jelölt. 2. dr. Liszavac Mladen közigyűző, 3. Veszelinov Áca földműves, 4. Dragics Milan kereskedő, 5. Mirosvavievics Milan földműves, 6. Francics Joca kelmefestő, 7. Meulicki Mija föld-

műves, 8. Sztolics Tosa tartománygyűlési képviselő, földműves, 9. Milosevics Joca kádár, 10. Marianov Nika földműves.

Georgievics Joca disszidens demokrata pártja, amely a képviselőválasztásokon Vrsacon a legerősebb pártnak bizonyult, a községi választásokra a Georgievics-párti paktumot kötött a Prilicsevics-párttal és közös listát állítanak. A demokrata blokk első tíz jelöltje Vrsacon a következő: 1. Listavezető Georgievics Joca város, tartománygyűlési képviselő, 2. dr. Miatovics Szvetomir ügyvéd, volt képviselő, 3. Nedelkovics Joca, 4. Zwölfer József, 5. Biebert Antal, 6. Radak Ante, 7. Sztolievics Péra, 8. Sztolievics Dusan, 9. Seemajer Félix, 10. Behr Gerhardt.

A német radikálisok is külön listát állítottak. Az első tíz jelölt névsora a következő: 1. Listavezető Jezsenszki János pártelnök, 2. Lederer János, 3. Zwölfer József, 4. Scheich Károly, 5. Schmiedt János, 6. Wamzer Károly, 7. Behr Péter, 8. Millecker Ferenc, 9. Kernauer Ferenc, 10. Hönig János Adolf.

Horgoson a demokrata lista az első

A Bácsmegyei Napló írta már a horgosi listákat. Félreértés elkerülése végett annak közlését kéri, hogy Horgoson a Davidovics-féle demokrata párt urnája lesz az első és a párt listavezetője

„A népszerű Jaksics“

Hét hónapi fogházra ítélték dr. Jaksics Zsarkó rágalmazóját

Beeskerekéről jelentik: A Noviszadon megjelenő »Narod« című lap június 19-iki számában »A népszerű Taksics« címen cikk jelent meg, amely éles támadást tartalmazott dr. Jaksics Zsarkó beeskereki ügyvéd ellen.

Dr. Jaksics Zsarkó ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, a cikk miatt saját utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés címén pert indított a noviszadi törvényszéken. A cikkért Vujics Márkó nyugalmazott kumáni igazgató-tanító vállalta a felelősséget. A noviszadi törvényszék július 19-ikén tárgyalta az ügyet, amikor Vujics Márkó kijelentette hogy nem akarta Jaksicsot sérteni, a cikket azonban meg kellett írnia, mert hallotta, hogy Jaksics sok szegény kumáni ember ellen vezetett végrehajtást. Több tan kihallgatása után a noviszadi törvényszék Vujics Márkót felmentette a vád alól.

Dr. Jaksics felelőssége folytán az ügy a noviszadi felelősségi bíróság elé került. A felelősségi bíróság most tárgyalta ezt az ügyet Gyurgyev Boskó táblai tanácselnök elnöke alatt. A tárgyaláson dr. Jaksics bírósági aktákkal igazolta, hogy egyetlen esetben sem számított fel magasabb perköltséget, mint amennyit a bíróság jogerősen megállapított. A felelősségi bíróság megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és Vujics Márkót büntetlennek mondta ki, saját utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés vétségében és ezért hét hónapi fogházra, ötezer dinár pénzbüntetésre és ötezer dinár kártérítés fizetésére kötelezte. Kötelezte végül a bíróság Vujics Márkót, hogy az ítélete egész terjedelmében a Narodban közölje.

Vujics Márkó az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

A bácskogradistek terrorja

A *Bácsmegyei Napló* beszámolt, hiteles érdemi tudósítás alapján, a legutóbbi bácskogradistek eseményekről. Erre a tudósításra Glavaski Veszelin jegyző az alábbi nyilatkozatot küldte be a sajtótörvényre való hivatkozással:

— Sem Horváth Ferenc, sem Lakovity József nálam nem jelentette, hogy »átalakultak ismert tettesek« ablakaikat beverték. Miután fenti esetben az 1879. évi XI. t. c. 128. §§. kimondja, hogy »az eljárás csak a sértett fél indítványára indítandó meg«, panaszos hiányában azt meg nem tehettem, miután nálam sem Horváth Ferenc, sem Lakovity József meg nem jelentek. Súlyosnak tartom a cikk azon kitételét is, hogy a községben »terrorcsapat alakult felelőtlen elemekből«. Mindenesetre jellemző, hogy azok, kik ilyenről tudomással bírnak, azt nem a törvényben körülírt és meghatározott formában hozzák az illetékes hatóságok tudomására, kérve azok támogatását, hanem polgárőrség szervezését helyezik kilitásba két ablakbeveréssel kapcsolatban, mintha forradalmi időkkel élénk és az állam már nem volna elég erős a rend fenntartására. Már a múltkoriban is feljelentettek alaptalan vádakot koholva ellenem, de a miniszterium engem a megjelent vizsgálat után, meggyőződve ártatlanságomról, állásomban »B. B. B. br. 17.287. 28. IX. 927.« alatt visszahelyeztet. Az, hogy engem a községi rendőrség őriz és a lakásomat is őriztettem, nem igaz. Ugyan ki hinné el, hogy engem és lakásomat kell őriztetni, mikor a község lakosságának ellenszenvé — mint a fenti sorok állítják — éppen mások megvédését tenni kívánatos, ha a dolgok állása olyan veszedelmes fordulatot vett volna, mint azt egyesek feltüntetni szeretnék. Hova jutnánk, ha két ablak beverése után polgárőrséget kellene fellegyűzreznünk, mert a lakosság (?) nemzetiségre való tekintet nélkül forradalmat és terrorcsapatokat szimatol.

— Nevetséges erőlködésnek és a helyzet teljes félreismerésének tartanám, ha a hatóság felülne néhány megijedt uriember rémlátásának és a kilitásba helyezett polgárőrség helyett, azt megelőzendő katonaságot vezényelne ki a községbe, miután két ablakot ismert tettesek beverték, ahogy a cikk is írja. Nem kell mindiárt annyira megijedni. Ha a bűnösök ismeretek, úgy nincs mitől tartani, elfogadják venni büntetésüket. Az éjszakai csendháborítás miatt nem kell rögtön »polgár« szervezést javasolni. Csak gondoljunk arra, hogy példáu-

szubotican valaki két bevert ablak miatt hasonlóképpen polgárőrség szervezését ajánlaná, vajon nem ez lenne-e a hét legjobb vicce.

— Mint utólag értesültem, Lakovity József »demokrata tanító« a csendőrségben tényleg tett feljelentést. Így a községi rendőrség beavatkozását fölösle-

gesnek tartottam, annál is inkább, miután tetteseket »feljelentő ismeri« és így a nyomozás fölösleges. Veselin Glavaski községi jegyző.

Nyilatkozatot küldött be Popovics Szvetozár bácskogradistek aljegyző is, aki annak megállapítását kívánja, hogy ő nem áll felelőtlen társaság élén.

A francia külpolitika új orientációja dől el a radikális párt kongresszusán

A nemzeti egység koalíciójának további sorsáról is dönt a kongresszus

Párisból jelentik: Csütörtökön kezdődött a radikális párt négy napra tervezett országos kongresszusa, amelynek kimenetele elé politikai körökben feszült érdeklődéssel néznek, mert

a kongresszus által hozandó párhatározatok döntő jelentőséggel bírhatnak a francia külpolitika jövő orientációját illetően.

A kongresszus iránt annál nagyobb az érdeklődés, mert annak politikai jelentősége főként abban rejlik, hogy

a küszöbön álló választásokra való tekintettel ezen a kongresszuson fog eldőlni a nemzeti egység koalíciójának további sorsa,

illetve a jelenlegi kormánykoalíció további fenntartása.

Teljesen megszűnt a forgalom a Sarajevó-dubrovnik vonalon

Mosztár előtt egy tehervonat belezuhant a szakadékba és két fékező meghalt

Mosztárból jelentik: Súlyos vasúti katasztrófa történt csütörtök délelőtt Bradine és Brđane vasútiállomások között, a Sarajevó—mostári vonalon. Egy tehervonat alatt, amely Mostár felé haladt összetört egy hid és az egész vonat a mélységbe zuhant. Két fékező szörnyet halt, a vonat többi személyzete pedig súlyos sérüléseket szenvedett.

A katasztrófa miatt a vonalon minden közlekedés megszűnt. A vasútigazgatóság értesítette az összes igazgatóságokat, hogy a Bradinatól délre fekvő vonalra

(Mostár, Dubrovnik, Zelenika) feladott árukat szállítsák vissza a feladókhoz. A személyforgalmat még átszólással sem lehet lebonyolítani, mert a hid teljesen használhatatlan, a szakadékon pedig még gyalog sem lehet átmenni. Az igazgatóság munkásokat küldött ki, hogy legalább az átszállásos személyforgalom felvehető legyen, de ez a munka is legalább egy héttig fog tartani. A rendes vasúti forgalom megnyitása valószínűleg még hónapokig fog késni, mert egészen új hidat kell építeni a szakadék fölé.

Az elpusztult váltókészülék miatt a szubotica pályaudvaron kiskilott egy áruval telt tehervonat

Tűz ütött ki az egyik váltóházban és elpusztult a nagyértékű váltókészülék — A karambol következtében megakadt a teherforgalom Budapest és Szombor felé

A szubotica pályaudvar Majsai-uti átjárójánál levő hármashatású blokk épületét, melyben a budapesti és szombori vonalak váltógépezete van elhelyezve, csütörtökön éjjel tűz pusztította el. A váltószervezet elpusztulása miatt délután félkettő tájban

a leégett váltóház közvetlen közelében kiskilott egy tehervonat

és a pályatest ezen a vonalon annyira megrongálódott, hogy a

Budapest és Szombor felé irányított tehervonatok nem hagyhatják el a szubotica állomást.

A teherforgalom lebonyolítása ezeken a vonalokon egy-két napig szünetelni fog, mert a karambol következtében

éppen a legforgalmasabb helyen eipattantak a sínok,

melyeknek kicserélése és az összetört vagonok elhárítása hosszabb időt vesz igénybe.

A leégett váltóház

A Majsai-uti váltóházról roppant komplikált finom szerkezet segítségével végeztek a budapesti és szombori vasútvonalokon szükséges átváltásokat. A blokk ház emeletes épületében, a tűz keletkezésékor két váltóór teljesített szolgálatot. A gépház felső emeletére falépcső vezet. Az épület gerendázata kevés kivétellel szintén fából készült. A két váltóór éppen az épület emeleti részében tartózkodott, amikor észrevették, hogy a lépcső felől sűrű füst tör fel. Értésítették a tűzoltóságot, amely teljes szerelvényével percek alatt a tűz színhelyén volt. Az épület ekkor már hatalmas lánggal égett és a nagyértékű gépezet

sem lehetett megmenteni a pusztulástól.

A tűzoltók törekvése ekkor arra irányult, hogy a tetőzelet, amelyen a telefonhálózat oszlopai állott, megmentsék, mert az a veszély fenyegetett, hogy a telefonösszeköttetés az őrházakkal megszakad. Ez részben sikerült is és a hatalmas vízsugarakkal elárasztott tető épségben maradt, csupán néhány drótszál szakadt el, melyeket csütörtökön délutánra ki is javítottak, úgyhogy a telefon összeköttetés teljesen helyreállt.

A vizsgálat megállapította, hogy a tűz a lépcső alatt elhelyezett olajos kőc kötetben, valószínűleg eldobott cigarettától keletkezett. Azt a további vizsgálat fogja megállapítani, hogy a tűz felidézéséért és a nagyértékű és szinte pótolhatatlan gépezet pusztulásáért kit terhel a felelősség.

Hogy a személyforgalmat zavartalanul lebonyolíthassák, a váltókhoz a vasútigazgatóság öröket küldött ki. Mindaddig, míg új gépek nem érkeznek, a váltásokat csak ilyen nemézkés módon lehet elvégezni. A váltóállásokban beállott komplikációk következtében csütörtökön már súlyos karambol történt a pályaudvaron.

Kiskilott egy tehervonat

Félkettő tájban Kelebia felől egy áruval megrakott tehervonat szerelvény közeledett. Amikor a mozdony áthaladt az egyik váltón a nyomás következtében a készülő visszapattant és a

következő vagonok kiugrottak a sínekből.

Rettenetes recsegés-ropogás közben egymásba futottak a megterhelte vagonok. A

sínnek több helyen kettétörtök. Az egyik pezsögéssel megrakott kocsi beleszaladt a szomszéd sínre veszteglő vagonba, míg a lokomotív tovább futott a helyes irányban.

A karambol színhelyére azonnal munkásokat rendeltek ki, akik megkezdték a pálya kijáratát és a romok eltakarítását. Az összejáratás következtében öt vagon összetört. A kárt még nem lehetett pontosan megállapítani, mert egyes vagonok tartalmát nem ismerik. Emberéletben nem esett kár, csupán néhány könnyebb sebesülés történt. A vizsgálatot ebben az ügyben is megindították.

Mosjukin titkárnőjének adta ki magát és egész Szarajevót lázba hozta egy szubotica gépirónó

A beogradi és zagrebi sajtó napok óta szenzációs cikkeiben harangozta be, hogy szerdán délután két órakor Szarajevóba érkeznek Lya de Putti, Vladimir Gajdarov és Iván Mosjukin világhírű filmsztárok. A szenzációs hír a szarajevói Putnik menetjegyjroda közlése alapján került a lapokba. Szarajevó lakosságán valóságos film-láz vett erőt és nagy előkészületeket tettek a világhírű filmművészek fogadtatására. Szerb, orosz és magyar szónokokat jelöltek ki, akik a vendégeket üdvözölni fogják a vasútállomáson. Többen hivatalos fogadtatást akartak kieszközölni a hatóságok részéről, de ez már mégsem sikerült.

Szerdán délben több ezer főnyi tömeg verődött össze a szarajevói vasútállomáson. A két órakor érkező vonatot várták a szarajevóiak, mert úgy mondták, hogy a világhírű vendégek ezzel a vonattal érkeznek. Több szarajevói újságíró azonban rosszat sejtve nyomozni kezdett az ügy után és a Putnik-irodánál megtudták, hogy a hír egy orosz filmszínésznőtől ered, aki már napokkal ezelőtt Szarajevóba érkezett, hogy a szükséges intézkedéseket megtegye. Az orosz filmszínész a Posta-szállóban bérelt lakást, míg Lya de Putti, Gajdarov és Mosjukin részére az Európa-szálló egy fényesen berendezett apartamentjét rezerváltatta.

Amíg a hírlapírók az orosz filmszínész után nyomoztak, addig hatalmas tömeg verődött össze az Európa-szálló előtt is, ahol a filmsztároknak lakást béreltek. Sokan virágcsokrot szorongattak kezükben a világhírű filmdiva részére, mások pedig képeslapokat készítettek, hogy autogramot kérjenek a színészek-től.

A szemfüles szarajevói újságírók közben felfedezték az orosz színész nő rejtélyét és megállapították, hogy az egész ügyből egy szó sem igaz és a mesét egy szubotica tisztviselőnő találta ki, hogy ilyen módon magára terelje a férfiak figyelmét.

Megállapították, hogy a hír Sztaszuk Nina szubotica vasútigazgatósági tisztviselőnőtől ered.

Sztaszuk Nina, akit a rendőrség kihallgatott, a következőket mondotta jegyzőkönyvébe:

— Harminc éves vagyok és néhány évvel ezelőtt egy öreg és beteg emberhez mentem férjhez. Férjem ma szanatóriumban fekszik. Szüleimnél lakom Szubotican és a szubotica vasútigazgatóságnál mint gépirónó vagyok alkalmazásban. Miután férjem szanatóriumba ment, elhatároztam, hogy Szarajevóba jövök, ahol senki sem ismer, filmszínész-nőnek adom ki magam és kitaláltam ezt a mesét. Ugy gondoltam, hogy így törni fogják magukat utánam a férfiak, mint filmesillag után, míg Sztaszuk Nina gépirónócsaszonyra senki rá sem néz.

— Három nappal ezelőtt jöttem Szubotica-ról Szarajevóba. Először az orosz kolóniának adtam be, hogy jön Gajdarov és Mosjukin filmezni egy orosz darabot. Ezután sok magasállású urral ismerkedtem meg. Ugy ment minden, mint a karikacsapás. Mindenütt, mint Mosjukin Iván titkárnője szerepeltem.

— Semmi rosszat nem tettem — mentetődött a rendőri kihallgatáson Sztaszuk Nina — csak egy kicsit élni akartam.

A szarajevói rendőrség, mint alkalmatlan idegent, valószínűleg Szubotica-ra fogja visszaküldeni Sztaszuk Ninát.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Szombat, október 29: A hangversenyteremben Sefčík-Lehotsky vonósnyegyes hangversenye.

Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Kissé felhősebb idő várható, lényegtelen hőváltozással.

Nyugdíjazták a szubotocai vasútigazgatóság forgalmi osztályfőnökét. Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter csütörtökön nyugdíjba helyezte Adasevics Sztóján szubotocai vasútigazgatóság forgalmi osztályfőnökét. Adasevics utódjáról még nem döntött a miniszterium.

A bácskai tartományi választmány ülése. Szomborból jelentik: A bácskai tartományi választmány legutóbbi ülésén elhatározta a tartomány ügyviteli szabályzatának elkészítését és ezzel Kupu-szarevics Sztjeván főtitkár bízta meg, akít Ljuljanába küldtek ki, hogy az ottani választmány ügyviteli szabályzatát tanulmányozza. A választmány a bácskai tüzoltó szövetségnek huszonegyezer dinár, a szerb gazdák szövetségének tizenkétezer dinár, a noviszadi Agraria, a német gazdaszövetségének tizenkétezer dinár segélyt szavazott meg. Negyven-ezer dinárt szavaztak meg a novivrbaszi gimnázium tatarozási költségeire. Foglalkozott a választmány Daniel Konstantin a XIX. század első felében élő szerb híres festő egyik eladásra felajánlott portréjának megvételével. Ebben az ügyben úgy határozta, hogy előbb Petrovics Veljkának a kultuszminisztérium szepművészeti osztály vezetőjének szakvéleményét kéri ki. Végül felterjesztéssel élt a választmány a pénzügyminiszterhez, hogy adjon vámmentességet a tartomány által külföldről szétosztás végett behozott nemesített magokra.

Dr. Schmidt Konrád vámvezérigazgató Noviszadon. Noviszadról jelentik: Dr. Schmidt Konrád beogradi vámvezérigazgató szerdán Noviszadon időzött és felkereste dr. Borota Braniszláv polgármestert, akivel a létesítendő noviszadi vámraktár ügyében folytatott tárgyalásokat. A tárgyalásokon Kličin Predrag városi tanácsos és Krsztics Milán, a noviszadi vámhivatal főnöke is résztvettek. Dr. Schmidt Konrád szerdán visszatért Beogradba.

Megállapították a petrovaradini halálos autóelgázolás áldozatának személyazonosságát. Noviszadról jelentik: A petrovaradini rendőrség megállapította, hogy a keddi esti autóelgázolás áldozata Vladimirovac József rumai földműves. A megszőkött autó után folyik a kutatás.

A régi határörvidék levéltárai a vajdasági állam levéltárban. Noviszadról jelentik: A közoktatásügyi miniszter szerdán arról értesítette dr. Kirilovics Dimitrijet, a vajdasági állami levéltár igazgatóját, hogy a belügyminiszter hozzájárulásával elrendelte a Kovacsicán őrzött és a régi határörvidékre vonatkozó katonai levéltárak Noviszadra, az állami levéltárba való átszállítását. A miniszter tudvalevőleg már ezt megcélzólag elrendelte a Titelen őrzött és a Szjokó-záczkáljak történetére vonatkozó katonai levéltár beszállítását a noviszadi levéltárba.

A szubotocai Francia Klub teadélutánja. A szubotocai Francia Klub október 30-án vasárnap délután öt órai kezdettel teadélután rendez a klub tagjai és azok barátai részére.

Költségvetés nélkül nem lehet közigezgatni. Beogradból jelentik: Markovics Bogdán dr. pénzügyminiszter csütörtökön rendkívül erélyes rendeletet adott ki a tartományi választmányok utján a községi előjárásoknak, hogy haladéktalanul készítsék el ideai költségvetésüket. A pénzügyminiszternek tudomására jutott, hogy nemcsak Szerbiában, hanem a többi tartományokban is számos olyan községi tanács van, amelyek költségvetés nélkül vezetik a községi adminisztrációt, ami különböző visszaélésekre adhat alkalmat.

Megvizsgálják Erdélyi Béla elmeállapotát. Budapestről jelentik: Enyedi Róbert, az Erdélyi-ügy vizsgálóbírája elrendelte Erdélyi Béla dr. elméleti állapotának megvizsgálását. A vizsgálat elrendelésének oka részben az, hogy Erdélyi a vizsgálati fogságban igen különös magatartást tanúsít, másrészt pedig a perrendtartás is előírja, hogy nagyobb bűnügyekben meg kell vizsgálni a vádlott beszámíthatóságát.

A szlovák evangélikusok országos zsinata. Noviszadról jelentik: Péntek délelőtt veszi kezdetét a noviszadi evangélikus templomban a szlovák evangélikusok országos zsinata. A zsinat egyházi elnöke dr. Veres Ádám iloki szenior, világi elnöke dr. Micsatek Lajos, noviszadi ügyvéd lesz.

Mozgalom a noviszadi tanítóképző érdekében. Noviszadról jelentik: Vasárnap délelőtt tíz órakor a noviszadi evangélikus templomban az érdekelt szülők értekezletét tartanak, amelyen a közoktatásügyi miniszter által megszüntetett noviszadi tanítóképző újbóli megnyitását fogják követelni.

Halálra gázolt a kocsi egy csecsemőt. Szentáról jelentik: Tabakovics Miha tornyosi gazdálkodó kocsin ment hazafelé és nem vette észre, hogy az uton egy két esztendő kislány, Nenadovics Bosziljka játszik. A lovak a leánykát anyja szemeláttára eltaposták. A kisgyermek a sérülésekbe belehalt. A gazdálkodó ellen eljárást indítottak.

A Tolnai Világlapja legújabb száma az érdekes cikkek és aktuális illusztrációk hosszú sorát tartalmazza. A népszerű hetilap értékes regénymellékletével és gyermekültségével együtt 12 dinárért kapható a Literaria árusítóinál.

Fegyver a gyermekkézben. Szentáról jelentik: Szász Imre nyolcéves szentai fiú a Tiszaparton diákpisztolyát mutogatta társának. Miközben a kisfiú a golyókat szedte ki, a fegyver elsült és a golyó Manga Lajos tizenhat éves fiú karjába fúródott. Magát a kórházban tetanusz ellen beoltották, mert attól tartanak, hogy vérmérgezést kapott.

Áthelyezés. Belacrkváról jelentik: Az igazságügyminiszter dr. Prudan Ivan belacrkvai törvényszéki bírót Noviszadra helyezte át. Dr. Prudan a napokban már elfoglalta új hivatalát.

Háromszázötvenezer dinárral megszőkött a zagrebi Mauthner textilgyár irodaszolgája. Zagrebből jelentik: A zagrebi rendőrség egy nagyszabású bűnügyben folytat nyomozást. A Mauthner A.-G. textilgyár irodaszolgája Blazis Róbert az elmúlt este eltűnt: Zagrebből és mint megállapították 365.000 dinárt elvitt magával. A gyár megbízott Blazisban, aki kedden nagyobb összeget inkasszált, de a pénzzel nem jelentkezett. A rendőrség megállapította, hogy Blazissal együtt eltűnt felesége is. A megszőkött irodaszolga és felesége ellen körözlevelet adtak ki.

Halálozás. Petrovics Paula, Petrovics Antal vrsaci tanító, tüzoltóalparancsnok anyja hirtelen meghalt. Halála városszerzte nagy részvétet keltett.

A dunamelléki tartomány a vrsaci iskolákért. A dunamelléki tartomány vezetősége elhatározta, hogy a vrsaci iskolákat anyagi támogatásban fogja részesíteni és erre a célra a költségvetésbe nagyobb összeget vesznek fel. Anyagi támogatásban részesül a vrsaci gimnázium és polgári iskola, valamint a Szokolegyesület.

Kelen-rajzok a Bácsme gyei Naplóban. A Bácsme gyei Napló harminckétoldalas vasárnapi számában Kelen Imre, a Párisban élő világhírű magyar rajzolóművész eredeti rajzaival találkozhat az olvasó. A vasárnapi mellékletre a következők írtak verseket: Somlyó Zoltán, Gál Tivadar, Berényi János, Galambos Margit, Vértes Árpád, Földessy József, W. B. Jeats, Blazsek Ferenc. — Novelát s egyéb prózát írtak: Baedecker, Hegedüs Lóránt, Kosztolányi Dezső, Novoszel Andor, Galambos Margit, Femes László, Pázmány Zoltán, Sz. Szigethy Vilmos, Bob P. Gergely Boriska, Blazsek Ferenc, Kristály István. — Érdekes riportok s a gazdag állandó rovatok teszik teljessé az érdekes vasárnapi lapot.

A szubotocai magyar radikális klub a városi nyugdíjasokért. A szubotocai magyar radikális klub felhívja a városi nyugdíjas tisztviselőket és alkalmazottakat, akik a várostól kapott fa árát négy egyenlő részletben kívánják törleszteni, hogy jelentkezzenek a magyar radikális klub népirodájában (Spitzer-féle vendéglő külön terme, Pašičeva uca) szombat délelőtt fél tíz és fél tizenegy óra, délután öt és hét óra között.

A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Mélynyomású képek, érdekes cikkek, regény és gazdag rovatok teszik változatosabbá az új számot, amely darabmellékletül Csathó Kálmán »Te csak pipálli, Ladányi!« című színművét közli. A Színházi Élet a Literaria árusítóinál kapható.

Elutaztak Szubotocáról a délszerbiai kiscgazdák. A délszerbiai kiscgazdák harminc tagu csoportja, amely vajdasági tanulmányutján Szubotocát is meglátogatta, csütörtökön Szubotocáról Beogradba utazott. A délszerbiai kiscgazdák gazdag tapasztalatokkal és jó benyomással hagyták el Szubotocát.

A bácskai tartományi utalapot költségvetése. Szomborból jelentik: A bácskai tartomány építészeti osztálya elkészítette az utalapot 1928. évre szóló költségvetési tervezetét. A tervezet 28 millió dinár kiadást irányoz elő, amely a következőképpen van felosztva: rendes kiadás tizenhatmillió, személyi kiadás két és félmillió, rendkívüli kiadás kilenc és félmillió, A főbb kiadási több tételek: kavics beszerzésére tízmillió, a Szonta—Bogojevó közötti tartományi út újjáépítésére egymilliónégyezer, a bogojevói vasúti állomáshoz vezető út újjáépítésére kétszáz ezer dinár. A rendkívüli kiadások tételei között szerepel a Bezdán—Brég tartományi út még ki nem épített két és fél kilométeres szakaszának felépítésére egymillió dinár, a Pivnica—Terzsa tartományi út hat kilométeres szakaszának kiépítésére kétmilliónégyezer dinár. A Krynaja—Sztaramoravica 17 kilométeres út kiépítésére hét és félmillió dinár. A kiépített utak hengerlésére egymillió dinár. Jelenleg a következők-ik du oin lu n

Hat évvel ezelőtől lakáspanamák a noviszadi törvényszék előtt. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék csütörtökön folytatta dr. Márkus Demeter noviszadi ügyvéd és Popovics Pera kereskedő bűnügyét, akik csalás és sikasztás vádjá miatt állottak a bíróság előtt. A vád szerint Popovics és dr. Márkus ezelőtől hat évvel, mint a lakásbíróság elnökei, súlyos visszaéléseket követtek el. Ebben az ügyben negyvenkét tanút hallgattak ki. A bíróság dr. Márkus Demetert bizonyítékok hiányában felmentette, míg Popovicsot három havi fogságra ítélték. Az elítélt és az ügyész megnyugodtak az ítéletben. Az ítélet jogerős.

Előadás a szélturbínáról a szubotocai ipartestületben. Radosevics Ante, a szélturbina feltalálója vasárnap délelőtt tíz órakor a szubotocai ipartestületben előadást fog tartani az iparosok előtt találalmányáról. Ugyanekkor a szélturbina modelljét kiállítja az ipartestület helyiségében.

Le akarta szurni az ör. hogy nem menten át a sineken. A szubotocai vasúti rendőrség szerdán letartóztatta Polyakovics István vasúti műhelymunkást, aki a feljelentés szerint le akarta szurni Reichenberg Ármán szubotocai hentes. Reichenberg a vasúti sineken keresztül igyekezett a Párhuzamos utra. A sineken való átjárás azonban a sürrin megismédlődő vasúti lopások miatt tilos. Polyakovics nem akarta Reichenberget átengedni a sineken, mire szöváltás, majd verekezés keletkezett közöttük. A verekezés hevében Polyakovics István kirántotta zsebkését és a henteslegény nyakába akart szurni, de a veszekedésre figyelmessé lett vasúti munkások megakadályozták. Polyakovicsot szerdán bekisérték a vasúti rendőrségre, ahol kihallgatták és csütörtökön délelőtt átadták az ügyészségnek. Polyakovics azt állította, hogy csak meg akarta ijeszteni Reichenbergot, hogy megakadályozza, hogy a szigorú rendelet ellenére átmenjen a sineken.

Párisban és Varsóban ünneplik Petljura fölmentett merényletét. Párisból jelentik: Az izgalmas Schwarzbart-perben szerdán este került sor ítélethozatalra. Az esküdtek valamennyi kérdésre a vádlott bűnösségét illetőleg nemmel választottak és ennek alapján a bíróság Schwarzbartot fölmentette. Az ítéletet a hallgatóság nagy ovációval fogadta és percekig tüntetett Schwarzbart mellett. A tüntetések az uccán is folytatódtak, ahol ilyen felkiáltások hangzottak el: *Éljen Schwarzbart! Éljen Franciaország!*

Varsóba csütörtökön érkezett meg a fölmentés híre és a város zsidó negyedében szokatlan lelkesedéssel fogadták. Nagy zsidó tömeg a francia konzulátus elé vonult, ahol percekig tüntettek Franciaország mellett.

Felakasztotta magát egy noviszadi földbirtokos. Noviszadról jelentik: Leticics Lázár földbirtokos a Temeriní uton levő Ujtelepen felakasztotta magát. Levelet nem hagyott hátra. Hozzá tartozói szerint gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el tettet.

Két nyelvű poéták. A modern szerb lírának két kiváló költője: Veljko Petrovity és Todor Manojlovity magyarul írtak a háború előtti pesti folyóiratokba. Noha ezek a költemények érdekes és értékes kísérletezésnek számítotak, a magyar irodalom iránt akkor sem szüntek meg érdeklődni, mikor már neves szerb poéták lettek, a legtöbb magyar irodalmi terméket az ő mesteri fordításuk révén ismeri a szerb olvasóközönség. Ez a két szerb költő, akik a magyar nyelv tökéletes tudói most magyar fordításban olvashatják költeményeiket a *Bazsalikom*-ban. A *Bazsalikom* a modern szerb költők antológiája lesz és teljes képet ad az új szerb líráról a magyar olvasóközönségnek. A művészi átültetések Szenteleky Kornél és Debreceni József munkái. A nagy érdeklődéssel várt könyv nemsokára hagyja el a sajtót. Ára negyven dinár lesz és megrendelhető a Bácsme gyei Napló könyvosztályánál.

Zsidó istentisztelet. Noviszadról jelentik: Folyó hó 28-ikától kezdve a noviszadi zsidó templomban a péntek esti istentisztelet 5 órakor veszi kezdetét.

Elhújasodásnál, közvénynél és cukorbetegségnél a természetes »Ferenc József« keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagszerbántalmak gyógyító eljárásának több kutatója megállapította, hogy a *Ferenc József* viz-kúra nagyon szép eredményhez vezet. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Székhámos elektrotechnikus. Noviszadról jelentik: Domjanovics Iván zagrebi elektrotechnikus még a múlt hónapban felkereste Vilics Zsivkó ottani távírdafelügyelőt, akitől két villamosvezeték-lemeszt, Szlabicevka Jovanka baskogradistai postamesterenőtől pedig három villamosvezeték-lemeszt csalt ki. A noviszadi törvényszék csütörtökön tárgyalta ezt az ügyet és a székhámos elektrotechnikusot nyolchavi fogságra ítélte. Az elítélt felebbezett.

Az ötödik exhumálás Szubu Katicca bűnügyével kapcsolatban. Beeskekről jelentik: Szubu Katica, a halálra ítélt mérgekeverő asszony az ítélet kihirdetése után — mint ismeretes — beismerő vallomást tett. Bevallotta, hogy szeretője, Gilezán Péter segítségével mérgezte meg az urát és Gilezán Péter tette el láb alól saját sógorát, Vukován Sztjevánt is. Erre Vukován özvegyét, Dragát, valamint Gilezán Pétert is letartóztatták, egyben elrendelték Vukován Sztjeván holttestének exhumálását. Az exhumálást kedden tartotta meg egy bírósági bizottság, amelynek tagjai voltak Pejovics Velimir vizsgálóbíró, Trifunac Bozsidar államügyész és dr. Kamenkovics Jován törvényszéki orvos. A holttest maradványait be fogják küldeni a beogradi vegyészeti laboratóriumba annak megállapítása végett, hogy van-e benne arzén. Vukován Sztjeván holttestét ezúttal másodszer exhumálták, a megmérgezett Szubu Jon holttestét pedig háromszor, így tehát eddig öt exhumálás történt ebben a bonyolult ügyben.

— Az elemi és középiskolákban alkohollenes ligákat alakítanak. Beogradból jelentik: Az egészségügyi miniszter előterjesztésére a közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az ország összes közép és elemi népiskolában előadásokat tartsanak az alkohol káros hatásairól és következményeiről. A miniszter felhívta a tanári kart és a tantestületeket, hogy alakítsák meg az ifjúság közt az alkohollenes ligát, amelynek a nép között az alkohollenes propagandát kell kifejteni. Az egészségügyi miniszter a megalakult alkohollenes egyesületeknek propaganda röpiratokat, könyveket, képeket bocsát rendelkezésére ingyen és mindennemű erkölcsi és anyagi támogatásban is részesíti őket.

— Szerb színház Belacrkván. Belacrkváról jelentik: A noviszadi szerb nemzeti színház együttese december negyedikén kezd meg Belacrkván vendéjátékát. A belacrkvai színházi bizottság ezzel kapcsolatban ülést tartott és a Micsin Ljubise lemondásával megüresült elnöki tisztségre dr. Spajics Koszta polgármestert választották meg. A színházi bizottság elhatározta, hogy széleskörű akciót indít a szerb színház érdekeiben.

L.B.O. női harisnyák

legfinomabb és le tartósabb minőségben angol pulloverek és mellények nagy választékban

Klein Jenő üzleteiben
Novisad, Vel.-Bečkerek és Senta

— Szabadlábra helyezte az ügyészség a hamis bukásért letartóztatott vrsaci kereskedőt. Vrsacról jelentik: A vrsaci rendőrség — mint ismeretes — letartóztatta Mosorca Gyoka vrsaci kereskedőt és feleségét, akiket azzal vádoltak, hogy hitelezőket súlyosan megkárosították, amikor fizetésképtelenséget jelentettek be. A hamis bukásért és hitelezői csalásért letartóztatott Mosorcat és feleségét kihallgatásuk után átkísérték a belacrkvai ügyészség fogházába. A vizsgálat lefolytatása után az ügyészség Mosorcat és feleségét ideiglenesen szabadlábra helyezte, a büntügyi eljárás azonban tovább folyik ellenük.

— Késsel támadt a haragosára. Vrsacról jelentik: A vrsaci rendőrség letartóztatta Mandics Gyoka földművest aki Vrsac elővárosában Paulison késsel megtámadta régi haragosát Tjoszics Nikolt és összeszurkálta. Tjoszicsot sértésével beszállították a kórházba Mandicsot pedig letartóztatták.

E. Szécsi

„PHILATELIA“

bélyegkereskedés Subotica Cirila Metoda trg 53 (Teréz templommal szembeni sorban). Nagy választék külföldi bélyegeken. Legújabb kiadású albumok minden nagyságban és katalógusok raktáron. 1417

— Kitiintetett karavukovói tüzoltók. Karavukovóról jelentik: A karavukovói önkéntes tüzoltó testület vasárnap tüzoltóünnepélyt tartott, melynek keretében kiosztották a bácskai tüzoltószövetség szolgálati érmeit. Dél előtt ünnepi istentisztelet volt, mely után Reible Rókus katolikus plébános beszélt az érmeiket, melyeket Popovics Dusan, a szövetség ügyvezető titkára lelkesítő beszéd kíséretében ányújtott a kitiintetett tüzoltóknak. A kitiintetett tüzoltók névsora a következő: Viola Gyula, Eckhardt Konrad és Schwendemann József (harmincöt év) aranyérem, Cepf József és Borić Ferenc (husz év) ezüst, Fálh József, Cepf József II., Hellmann Fidél, Seigried Márton (tizenöt év) ezüst, Ditjo Jakab, Schmieler Péter, Stein Márton, Fiderer István, Schwendemann István (tiz év) bronz, Auer Konrad, Birli Leopold, Schwendemann Péter, Guster Péter, Knöbl József, Seigried János, Stein Péter, Kast Wendel, Schwendemann Ferenc, Cepf Péter, Buc József, Welzobach Mihály, Gus er Mátyás, Polcherdt János, Brumenkan Márton, Eckhardt János, Birli Balthazar, Ftt János, Müller György, Trauth Lőrinc és Cepf Károly (öt év) bronzérmeket kaptak.

— Romániából Vrsacra jött lopni. Vrsacról jelentik: A vrsaci rendőrség letartóztatta Faur János huszonhárom éves munkást, aki Kovács Terézia lakására betört és onnan nagyobb értékű ruháment lopott el. Faur kihallgatásakor bevallotta, hogy ő követte el a betörést és előadta, hogy a romániai Germen községből jött át utlevél nélkül Jugoszláviába kihallgatása után átkísérték a belacrkvai ügyészség fogházába.

Kozmetikai intézet

állandó orvosi vezetés és felügyelet alatt

Subotica, Ciril.-Metod trg

5

Vilány- és fénykezelés ** Bőr- és szépségápolás

— A Csókról esőkre vasárnap. Szabó Márton társulata vasárnap este félkilenc órai kezdettel ismét előadja a Csókról esőkre című kitünő operettet a Népkör színházteremben. Az előadásra jegyek elővételben Krécsi könyvkereskedésben kaphatók.

— Betörés Koluton. Kolutról jelentik: Griezzer János jómódu koluti gazda házában az elmúlt éjjel betörők jártak. A tettesek behatoltak az istállóba és elhajtottak négy lovat. A zajra felébredt a kocsis és felgyújtotta a lámpát. A meglepett tolvajok ekkor a kocsisra támadtak, akit egy doronggal leütöttek. Mikor a kocsis kábultságából magához tért, felkeltette gazdáját, aki jelentette a lopást a rendőrségnek. Jövics Lukács esendőrpáncsnok és Dujanovics Alajos rendőrőrmester azonnal nyomozást indítottak és megállapították, hogy a tolvajok a lovakat a magyar határ felé hajtották. A jugoszláv esendőrkök átütették a magyar esendőrköknek és felkérték őket, hogy kezdjenek nyomozást, mert a tettesek magyar területre szöktek zsákmányukkal.

Dr. JESZE SZY

JOGI SZEMINÁRIUM

előadások: ügyvédi és bírói vizsgára
Novisad, Zeljez čina ulica 28. 10750

Asszonyom! Hiába kísérletezik, csak pamar meg fog győződni, hogy szépségihábitól csak Roth Olga speciális kozmetikai intézete (Subotica, Kralj Aleksandrova ulica 4. sz., Rossija Ponićre palota, félemelet) tudja végleg feloldással megszabadítani. Szépségápoló szerel kiváló hatásúak és vidéken is közismertek. Postai széküldés, kaphatók seplő- és arcfelherítő-krémek, szappanok és gyögyuderek, hámlasztók, Orado arcpakolás. Hajszálak végleges eltávolítása, Tanítványok felvételnek.

— Egészségtan tanítása a középiskolákban. Az egészségügyi miniszter előterjesztésére a polgári iskolákban már rendes tantárgyként tanítják az egészségtant. A közoktatásügyi miniszter most kiterjesztette ezt a rendelkezést az ország összes közép- és szakiskoláira is, úgyhogy a jövőben az egészségtan kötelező tantárgy lesz az ötödik, illetve a szakiskolákban az első osztálytól felfelé. Az egészségtan előadói orvosok lesznek.

Az osztályversajáték új huzása november 7-től december 2-ig tart
Vett már sorsjegyet?
Szerencseszámok még kaphatók
Lepedat és Jovanovics cégnél
Subotican
Telefon 2-14. 10722

— Beiratások a szubotcai szerb nyelvintézményre. A szubotcai szerb tanfolyam megnyitását közbejött okok miatt október 15-kéről november hó 5-ikére halasztotta el az igazgatóság. Beiratások kezdők és haladók részére november 3-5-ikéig délután 6-8 óráig az állami leánypolgári iskolában (Vihonova ulica, a Praxni fakultéttal szemben) földszint első ajtó.

TÓZSDE

Zürich, okt. 27. (Zárulat.) Beograd 9.13, Páris 20.35, London 25.25 egyenlő, Newyork 518.55, Brüsszel 72.175, Milánó 28.32, Amszterdam 208.75, Berlin 123.75 Bécs 73.20, Szófia 3.745, Prága 15.365, Varsó 58.10, Budapest 90.725, Bukarest 3.17.

Szentl gabonaárak, okt. 27. A esütörtöki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 282.50 dinár, ótengeri morzsolt 225 dinár, új tengeri decemberi és januári szállításra 165 dinár, tavaszi szállításra 180 dinár, csöves 125 dinár, takarmányárpa 225 dinár, sörárpa 250 dinár, zab 180 dinár, rozs 270 dinár, heremag 1950 dinár, bab 285-290 dinár, örlemények: 0-ás liszt gg 400 dinár, 0-ás g 460 dinár, kettes főzöliszt 440 dinár, ötös kenyérliszt 420 dinár, hetes 320 dinár, nyolcas 210 dinár, daraliszt 195 dinár, korpá 195 dinár. Irányzat: kissé szilárduló. Kínálat, kereslet: gyenge.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 27. Buza bácskai 78-79 kilós 2 százalékos 290-292.50, bánáti 78-79 kilós 2 százalékos 285-287.50, szerémi 78-79 kilós 2 százalékos 290-292.50, rozs bácskai 72 kilós 2 százalékos 280-290, árpa bácskai 60-61 kilós 225-230, bácskai 65-66 kilós 245-250, bácskai 68-69 kilós 265-276, szerémi 65-66 kilós 245-250, zab bácskai 212.50-215, bánáti 205-210, szerémi 212.50-215, szlavóniai 212.50-215, tengeri bácskai 207.50-210, bácskai szárított 200-205, bácskai új XII. I-re 192.50-195, szerémi szárított 200-205, bab bácskai fehér új 370-380, szerémi fehér új 370-380, bácskai új válogatott 395-400, bácskai fehér régi 3 százalékos 350-355, liszt: 0g bácskai 415-425, kettes számú bácskai 395-405, ötös bácskai 370-380, hatos bácskai 315-325, hetes 260-270, nyolcas bácskai 200-205, korpá bácskai juttasákokban 170-175, szerémi juttasákokban 170-175, bánáti juttasákokban 170-175, bácskai juttasákokban XI.-XII. 180. Irányzat: állandó. Forgalom: 42 vagon. Komló: elsőrendű minőség 4000-5000, közép. jó minőségű 3000-4000. Irányzat: lanyha.

Budapesti gabonatózsde, okt. 27. A gabonatózsdén nyugodt üzletmenet mellett a készáru piacon a buza ára változatlan, a rozs azonban 25 fillérrel olcsóbbodott, míg a zab 25 fillérrel drágult. A határidő piacon valamennyi határidőnél mérsékelt eltérések voltak. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidő piacon: Buza októberre 30.30-30.46 zárulat 30.38-30.40, márciusra 32.16-32.26, zárulat 32.18-32.20, májusra 32.28-32.46, zárulat 32.32-32.34, rozs márciusra 30.16-30.28, zárulat 30.24-30.26 májusra 30.36, zárulat 30.36-30.38, októberre 28.32-28.76, zárulat 28.50-28.52 tengeri májusra 24.84-24.92, zárulat 24.82-24.84. A készáru piacon: Buza 30.05-30.95, rozs 27.85-28.10, árpa 24.75-25.75, sörárpa 26-31, köles 23-24, tengeri 24.25-24.50, zab 23.25-24.25, repce 46-48, korpá 16.85-17.25.

Budapesti értéktőzsde, okt. 27. Magyar Hítel 88.1, Osztrák Hítel 55.76, Kereskedelmi Bank 124.5, Magyar Cukor 220, Georgia 17, Rimamurányi 123, Salgó 73.8, Kőszén 688, Bródi Vagon 2.1, Beocsi Cement 243, Nasic 176, Ganz Danubius 177, Ganz Villamos 167, Roskányi 14, Atheneum 27.5, Nova 39.7, Levante 25.1, Pesti Hazai 232. Irányzat: lanyha.

Budapesti állatvásár, okt. 27. A vágómarhavásárra 670 állatot hajtottak fel. Árak kilónként: Ökör legjobb 108-124 fillér, kivételesen 132, közepes 90-106, gyenge 68-88, bika legjobb 108-116, kivételesen 120, közepes 100-108, gyenge 80-96, bivaly 66-72, tehén legjobb 96-116, kivételesen 124, közepes 72-92, gyenge 56-68, kicsontozni való marha 32-56, növendékmarha 60-104 fillér. A sertésvásárra 3570 állatot hajtottak fel. Árak kilónként elősúlyban: Könnyű sertés 1.48-1.56, közepes 1.70-1.72, nehéz 1.74-1.76 pengő.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vízrek mai állása a következő: Duna: Bezdán 168 (-9), Apatin 228 (-8), Bogojevo 237 (-9), Vukovár 198 (-2), Noviszad 191 (-5), Zemun 272 (-8), Pancsevo 260 (-10), Szmederevo 360 (-10), Orsova 230 (+20). Dráva: Osijek 100 (-10). Száva: Beograd 220 (-8). Tisza: Senta 120 (+14), Titel 232 (-3).

SZÍNHÁZ

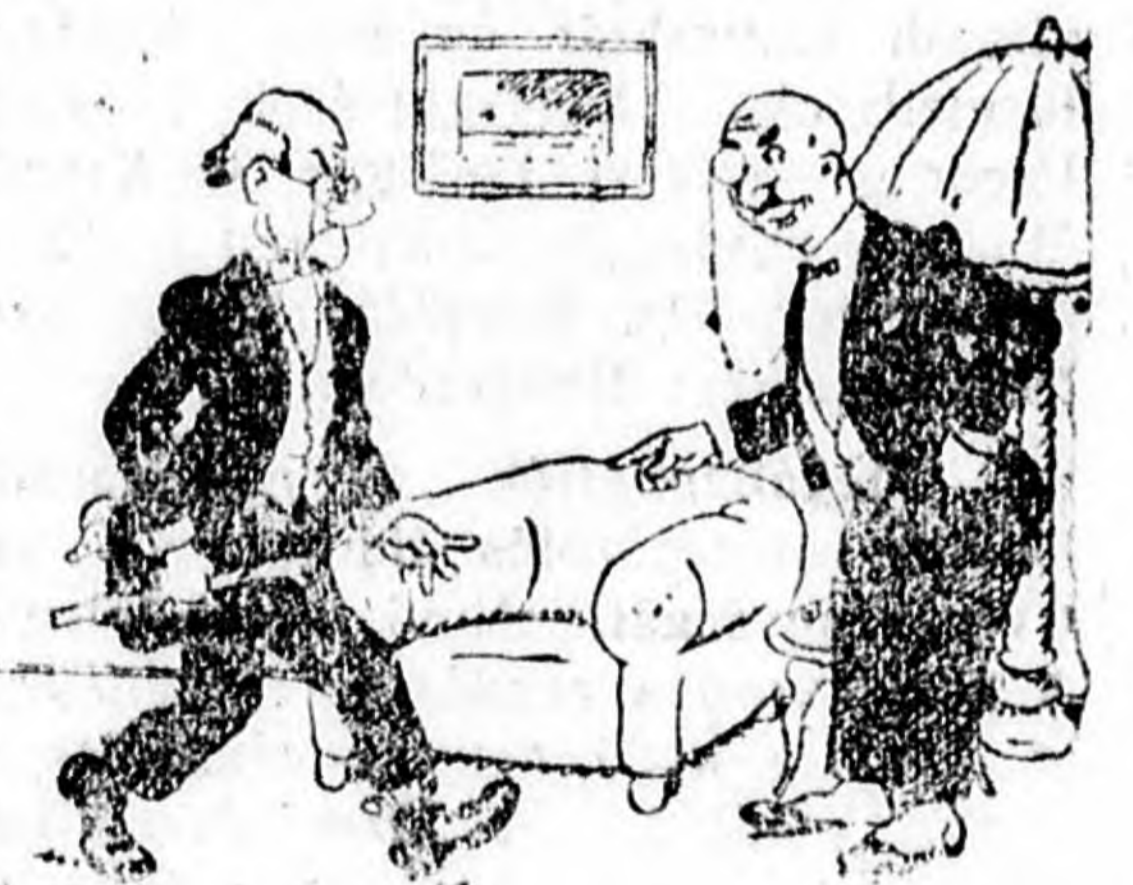
Gyido

A beogradi Nemzeti Színház szubotcai vendéjátéka

Veszelinovics Janko macsvai népszínműve a szerb falu életét tárja elénk nagy realitással, azt a falut, ahol egy-kettőre felzendül a nóta, mélybáratu, vagy ropogós, duhaj és ugyanolyan könnyen lekerül a falról a pisztoly. Ezek a dalosok szájról-szájra szállva tercelő összekapaszkodásban valami mély közösségből fonódnak, a szolidaritás szálaival. Binicski Sztaniszlav kompozitori feldolgozásában is. Nagy testvérkedések, vad gyűlöletek, enyelgő szerelmek, szilaj vetélkedések és jellegzetes politikai csalafintaságok zajlottak le a színpadon rendkívül sikerült megformálásban. Gines rendezése nagyon szép, hatásos jeleneteket sorakoztatott, különösen a választási jelenet jó és a külsőségeknél meg kell említeni Rajkovic Száva tehetőséges diszletezését.

Pavlovicsné és Sztokicsné mindannyiszor magasfokú művészi teljesítményt adnak, felejtethetetlen e két kiváló színésznő tökéletes játéka. Ismét csupa karakter volt Radenkovic és ügyes komikus Marinkovic, élethűen játszották meg a többi alakokat Bosnyakovic kisasszony, Grosics, Milovanovic, Nikolic. A Városi Színháznak jó közepesszámú publikuma volt a két népszínmű-estén.

KINTORNA

— Hát otthagytott a feleséged? És mi volt az utolsó szava, amikor elment?
— Azt kérdezte: »Jól áll a kalapom, Gusztáv?«

*
— No, kérem, itt a szüreti prognózis: kevés borunk lesz, de jó.

— Legyen egészen nyugodt. Mire ideér sok lesz, de rossz.

*
Nő: Maga a tengerre emlékeztet engem.

Férfi: Olyan vad, olyan romantikus vagyok, ugy-e?

Nő: Nem, de beteggé tesz engem.

*
A kávéházban odamegy a vendéghez egy biztosítási ügynök:

— Nem parancsol egy kitünő életbiztosítást?

A megszólított ránéz az ügynökre, aztán így szól:

— Honnan veszi maga, hogy én meg akarok nőülni?

„ERICSSON“

rádió- és telefonkészülékek a legalkalmasabbak
Vezérképviselet:

MALLER BÉLA

okl. gépészmérnök
SUBOTICA Petrogradska ul. 8. Tel. 35

SPORT

A miskolci Attila Szuboticán

A csapat már megkapta a beutazási engedélyt és kedden mérkőzik a Szanddal

A SAND vezetősége — mint ismeretes — november elsejére lekötötte a miskolci Attilát, amely az idén került be az első profiligába. A csapat, amely már megkapta a beutazási engedélyt és így semmi akadály a sines szuboticiai vendégszereplésének, kitűnő erőkből áll és több válogatott játékos van. Az egyesület sikeres múltja tekintetével, értékesebb eredményei a WSC elleni 3:2 arányu, a Simmering elleni 4:1 arányu a Herta elleni 2:1 arányu győzelme. Azonkívül Rómában 6:0 arányban megverte a Fortitudót, Triestben 3:1 arányban győzött. Kimagasló eredményei még Budapesten a Nemzeti felett aratott 4:1-es, a Kispest feletti 5:3-as, Szegeden a Bástya feletti 1:0-ás és a Boeskovy elleni 2:1-es győzelmei.

A csapat Szuboticán a következő felállásban fog szerepelni:

Németh — Manerka, Dankó — Haidó (válogatott), Kripkó (válogatott), Janovicz — Friesz, Povolny (válogatott), Mulhoray, Sikiósy (válogatott), Szinger.

A SAND nagy előkészületeket tesz a mérkőzésre és komplett felállásban indul küzdelembe.

Bucsubankett dr. Piskulics Zvonimir tiszteletére. Dr. Piskulics Zvonimir, a SzAND elnöke végleg eltávozik Szuboticáról. A SzAND vezetősége vasárnap este nyolc órakor a Bárány-szálló éttermében Piskulics tiszteletére bucsubankettet rendez.

A másodosztály döntője. Vasárnap játszik le Szuboticán az őszi forduló másodosztályú döntő mérkőzését a Villanytelep és a Hakoah. A Hakoah egy ponttal vezet és a Villanytelep csak a győzelme esetén kerülhet eléje a bajnoki lista élére.

Ellenfelet keresnek a szuboticiai Pinccerek. A szuboticiai Pinccerek vasárnapra ellenfelet keresnek vidékre. Megkeresésüket az egyesület vezetőségéhez (Bárány-kávéház) kell küldeni.

Vasárnapi sport Noviszaon. Noviszaodról jelentik: Vasárnap a NAK Szabácon a noviszaadi kerület bajnoksapaival, a Macsyával mérkőzik az elsőosztályú bajnokságért, míg Noviszaon a Makkabi és a Vojvodina küzdenek ugyancsak az elsőosztályú bajnokságért.

KÖZGAZDASÁG

Mennyi bort exportált Belacrkva. Belacrkváról jelentik: A most elkészített hivatalos statisztika szerint a legutolsó három hónap alatt 113 vagonban 12891 hektoliter bort szállítottak el Belacrkváról. Júliusban 30 vagonban 4332 hektoliter bor hagyta el a belacrkvai állomást, ebből belső földre ment 3286 hektoliter, külföldre pedig 1046 hektoliter. Augusztusban 56 vagonban 5650 hektoliter. Belső földre: 3019 hektoliter, külföldre: Csehszlovákiába 2296, Olaszországba 103, Ausztriába 232 hektoliter. Szeptemberben 27 vagonban 2909 hektoliter, belső földre 2766, külföldre Csehszlovákiába 203 hektoliter. A legutolsó három hónap borexportjának harmada százalékát külföldre szállították és pedig 91,4 százalékát Csehszlovákiába. Január 1-től Belacrkva állomását 31.138,8 hektoliter bor hagyta el, ebből külföldre szállítottak 7578,8 hektolitert.

Rövidesen véget ér a szuboticiai adófelosztási bizottság munkája. A szuboticiai kerületi pénzügyigazgatásnál működő adófelosztási bizottság, melynek elnöke dr. Vojnics-Hajdu József — mint jelentették — a múlt héten szuboticon kezdte meg az 1923—1925. évi harmadosztályú adófelosztások ellen beadott felebbezések tárgyalását. A tárgyalásra az érdekelt feleket beidézi a bizottság és meghallgatásuk után esetleges tárgyi bizonyítékok figyelembevételével hozza meg döntését. A bizottság munkája a legjobb mederben folyik és értesülésünk szerint már a jövő héten véget ér. A bizottság azután valószínűleg a legutóbb kivett negyedosztályú kereseti adók ellen beadott felebbezéseket fogja letárgyalni.

RADIÓ-MŰSOR

(A város mellett és a hullámhossz jelenti)

Péntek, október 28

Zürich (588) 15: A háziasszonyok félórása. 16: Gramofonhangverseny. 17:10: Szórakoztató zene. 20: A Városi Színház előadásának közvetítése.

Prága (348.9) 12:05: A házzenekar hangversenye. 16:30: Délutáni hangverseny. 19:30: Hangverseny. 22:20: Hangverseny.

Budapest (555.6) 9:30: Hírek, közgazdaság. 12: Pontos időjelzés, hírek, közgazdaság. 13: Időjárás- és vízállásjelzés. 15: Hírek, közgazdaság. 16:45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelzés. 17: Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 18:15: »A rómaiak tornajátékai.« Felolvassa: dr. Bohn Ferenc főiskolai tanár. 19: Dr. Hans Götting németnyelvű iradalmi előadása: »Der Herbst in deutscher Dichtung.« 20: Bartók Béla zongorahangversenye. 21:30: Péczi Lily énekesnő hangversenye. 22:15: Pontos időjelzés, hírek, közlemények. Utána: Vörös Feri és küllönleges hármás zenekarának hangversenye.

Berlin (483.566) — Königs wusterhausen (1250) — Stettin (236.2) 16:30: Szórakoztató zene. 20:20: Részletek Renne Schickelle halladából. 21:10: Kamarazene. 22:30: Szórakoztató zene.

Lepzig (365.8) — Dresden (275.2) 16:30: A lipcei házzenekar hangversenye. 20:15: Hangverseny. 21:15: Őszi dalok. 22:15: Táncczene.

Milánó (315.3) 17: Jazz-band. 17:50: Gyermekkarének. 20:45: Időjelzés. Utána a »Marcia su Roma« emlékműp. 23: Táncczene.

München (535.7) — Nürnberg (303) 16: A házzenekar hangversenye. 19:50: A házzenekar hangversenye. 20:40: Spanyol dalok gitárkísérettel. 21:10: Hangverseny.

Nápoly (333.3) 17:10: Szórakoztató zene. 21: G. Verdi »Eranie« című négy felvonásos operájának közvetítése.

Róma (450) 17:15: Szórakoztató zene. 20:45: Olasz zene, zenekari hangverseny.

Wien (577) — Graz (257.1) — Innsbruck (294.1) — Klagenfurt (272.7) 17: Délelőtti zene. 16:15: Délutáni hangverseny. 17:50: Zenés gyermekelőadás. 19:30: Ing. I. Schönecked előadása az erővitelről. 20:30: L. Fall »Der liebe Augustin« című háromfelvonásos operettjének közvetítése.

Szombat, október 29

Prága (348.9) 16: Gyermekmesék. 16:30: Hangverseny. 19:30: A cseh filharmonikus társaság hangversenye. 21: Szimfónia. 22:20: Hangverseny.

Róma (450) 17:15: Zenekari hangverseny. 20:30: Időjárásjelzés, időjelzés, utána közvetítés egy színházból.

Budapest (555.6) 9:30: Hírek, közgazdaság. 11: Művész- és tánclemezek. 12: Pontos időjelzés, hírek, közgazdaság. 13: Időjárás- és vízállásjelzés. 15: Hírek, közgazdaság. 16:15: Dr. Angyal Pál egyet. tanár: »A társadalomtudomány fogalma, tárgya és történelme.« 17: Előadás a Studióból. Herczeg Ferenc: »A dolovai nábob leánya.« 19:30: A Magyar Rádió Ujság félórása. 20:15: Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 22: Pontos időjelzés, hírek, közlemények, ügérőverseny-eredmények. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Berlin (483.9, 566) — Königs wusterhausen (1250) — Stettin (236.2) 16: Az Emden cirkáló világméretű utja. 16:30: Zenekari hangverseny. 19:40: Csillagászati előadás. 20:30: Zenekari hangverseny. 22:30: Táncczene.

Lepzig (365.8) — Dresden (278.2) 19: Az ókor olimpiádjai. 19:30: Poroszország összeomlása és újjáépítése a 18. században. 20:15: Borsdalok. 21: Katonazenekari hangverseny. 22:15: Táncczene.

Nápoly (333.3) 17:10: Szórakoztató zene. 21: A házzenekar hangversenye. 21:30: Közvetítés egy színházból.

Wien (517.2, 577) — Graz (357.1) — Innsbruck (294.1) — Klagenfurt (272.7): Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 19: A wieni népoktatásügyi intézmények havi jelentése. 19:45: A Junk: »Eine Wohnung ist zu vermieten« című háromfelvonásos dalfjátékának közvetítése. A dalfjáték után jazz-band.

REGÉNY

LÁNGNYELV

IRTA: AX ROHMER

Talán valami különös gondolattársulást ébreszt ez önben?

A tudós idegesen költécselt. — Mindenesetre, Harley ur; azonban kissé konfuzus ez a gondolattársulás. Olyasvalamit juttat az eszembe, amit meg kell említenem. Egy kőzismert személynél van szó, akiről azonban semmiesetre sem lehet feltételezni, hogy valamilyen összeköttetésben van azokkal a... kellemetlenségekkel, amelyek engem üldöznek...

A kriminalista kíváncsian feltekintett. — Ugy látszik önben mégis olyan gyanu él, amely az illetőt bizonyos fokig összefüggésbe hozza az ügygel.

— Ezt nem tagadom, Harley ur és ön nagyon leköteleztek engem, ha ma este lakásomon felkeresné. Akkor közelebbi adatokkal szolgálhatnék. Az egyik ügy ugyanis annyira reménytelenül összekeveredik a másikkal, hogy szeretném előbb a tényeket gondolatban még egyszer rendezni, mielőtt önnel közlöm őket. Egy körülményt azonban elfelejtettem említeni. Körülbelül egy héttel ezelőtt betörők jártak a házamban.

— Betörők? És mit vittek el? — A legcsekélyebbet sem, ami rajtam kívül bárki számára értéket jelentene, legalább is feltételezem. A betörő a dolgozószobámban járt, ahol különböző drágakövekkel kirakott keleti szekrények és értékes arany- és ezüst-tárgyak vannak. Hogy milyen órában történt a betörés, hogy az illető hogyan hatolt be és hogyan távozott ismét, az érthetetlen előttem. Az új-tök reggel, mint rendszeren, be voltak zárva és nyoma sem volt semmiféle rendetlenségnek.

— Különös! — Véletlenül szükségem volt valamire, ami a lezárva tartott íróasztalban volt. Azonnal észrevettem, hogy írásaimat átkutatták. És egy kézirat eltűnt az íróasztalról.

— Egy kézirat? — Rövid cikk volt, amelyet alkalomadtán valamely folyóiratban akartam közölni egy egészen sajátos páciensemről, akit egyszer kezeltem.

— Mostanában írta ezt a cikket? — Nem, már néhány évvel ezelőtt. De legutóbb még hozzáfűztem valamit. Hangsúlyozni akarom, hogy eltökélt szándékom volt az esetre vonatkozólag további adatokat gyűjteni. Ezért tartottam a kéziratot az íróasztal-fülkében.

— Ujabb adatokat szerzett ön erre a volt páciensére nézve?

— Igen. — A támadást megelőző napon? — Valóban... akkor. — Azt jelenti ez, hogy ez a páciens és az a közismert személy, akit az előbb említett, azonos? — Nem, Harley ur. Nem ilyen egyszerű a dolog. De mindinkább belátom, hogy az eseményeket sorjában kell elmondanom önnek, ezért még egyszer kérem: vacserázzon nálam ma este.

— Örömmel Sir Charles. Ugy sines semmi programom.

Paul Harley a Chancery Lane-on autójába ült. — A Hyde Park felé! — mondotta a sofőrnek. Anélkül, hogy jobbra vagy balra tekintett volna az autó puha ülésére sáppadt és a kocsi hamarosan a legnagyobb forgalmi tumultusban London főutvonalán a Strandon robogott végig.

— Álljon meg a Savoy-Hotel előtt! — mondotta hirtelen a sofőrnek.

Az autó megállt a szálloda bejárata előtt és Harley figyelmesen kikémlelt a kocsi hátsó ablakán keresztül, az őt követő autó utasát figyelve. Körülbelül három percig álltak így, majd folytatta az utat.

A Piccadillyn újabb utasítást adott a sofőrnek: — Álljon meg a Hotel Ritz előtt!

A kocsi megállt, Harley kiszállt, elküldte az autót és bement a szállodába. Az oldalkijáraton újból távozott és megbizta a portást, hogy hozzon neki egy autótaxit. Ezzel aztán Sir Abingdon lakására hajtott. Utközben semmi olyant sem fedezett fel, ami arra engedte volna következtetni, hogy a tudós titokzatos üldözője most őt követné. Már-már azt hitte, hogy a tudós gyanuja alig több képzelődésnél. Azóta, hogy Sir Charles nála volt, átgondolta az egész esetet és

arra a véleményre jutott, hogy az eseményeknek egész prózái magyarázatuk van. A tudós féltelme talán múltjának valamely sötét eseményében gyökerezik. Tudta, hogy Sir Charles özvegyember, ezenkívül azonban alig tudott valamit magánéletéről és sokkal tapasztaltabb kriminalista volt, senkireg bizonyos elméletet állított fel, mielőtt meg lefekt volna a szükséges bizonyítékait.

Foglalkozása azonban mintegy hatodik érzéket fejlesztett ki benne. Így például valami különös fázoshorogzás vett erőt rajta, amikor valami súlyos veszedelmet érzett. És különösképpen ép most, amikor Sir Charles háza előtt állt, jelentkezett ez a veszedelmet jelentő rossz érzés. Valami még alig érezhető fenyegetés-féle közeledett. Ez kétségtelenül tisztán intuitív érzés volt.

Csengtetett a bejárat-ajtón. Amikor egy itas kinyitotta az ajtót és egy barátságosan világított hallba lépett, elmúlt ez az aggasztó, rossz érzés. A béke és biztonság tudata ismét megnyugtatta Paul Harleyt. A fenyegető veszedelem tehát a házon kívül volt. Ez különösnek látszott, de a következő másodpercben már megkapta a magyarázatot.

— Paul Harley ur? — kérdezte az itas.

— Igen, én vagyok.

— Sir Charles elnézését kéri, hogy nem fogadhatja önt személyesen, de azonnal visszajön. A szomszédokban lakó Chester Wilson urat kezeli és néhány perccel ezelőtt sürgősen áthívták telefonon.

— Igen? — dörmögte Harley, amikor az itas a halltól balra levő kis könyvtárszobába vezette.

Egy kis asztalkán frissítők voltak, amelyekkel az itas megkínálta, de Harley visszautasította és fel-alá kezdett járni a szobában, látszólag a könyvek címét tanulmányozva. Valójában azonban gondolatait igyekezett rendezni és ha valaki megkérdezte volna a könyvtárszobában található kötetek közül, aligha emlékezett volna egyikre is a címére.

Gondolkodását hirtelen félhangos pörlekedés zavarta meg. A pörlekedők, akik úgy látszik a szomszédos hallban tartózkodtak, talán a látogatóra való tekintettel letompított hangon beszéltek. Harleyt nem nagyon érdekelték az a beszélgetés, a zai azonban megszakította gondolatainak menetét és amikor hamarosan kinyílt az ajtó és egy barágos külsejű öreg hölgy lépett be, előbb visszariadt, majd mégis barátságosan mosolygott rá.

(Foly. köv.)

A legerencsésebb sorsjegyelárusító — Lepedát i Jovanovics, Subotica. Tel. 2-14

Az V. osztály 14. sorsjáték

november 7.-én kezdődik és december 2.-ig tart!

Szerencseszámok, amelyek még a szerencsekerékben vannak, kaphatók. Stessen rendelésével, mert a készlet napról-napra fogy!

Egy kettős egész sorsjegy ára 1000.— dinár
 „ egész „ „ 500.— „
 „ fél „ „ 250.— „
 „ negyed „ „ 125.— „

Az árakban az eddigi osztályok sorsjegyeinek ára b. ntfoglaltatik

Postai megrendeléseknél 3 dinár postaköltség beküldendő

NYILT-TÉR

Izjava

U subotičkom listu »Neven« broju od 20. o. mj. izašao je pod naslovom: »SAND—Bačka. Zašto je došlo do nemiših događaja na utakmici prošle nedelje« članak, koji tvrdi od kleveta, laži i insinjacija, naročito u pravcu kao da bi SAND pod vidom športa terao neku velezda mičku i iredentističku politiku u korist Mađarske.

I ako će se SAND pobrinuti da se sa lica anonimnog i nejunakog autora skine maska i da mu udari sudskom presudom na čelo žig ordinarnog klevetnika SAND ipak smatra potrebnim već sada, da izjavi ovo:

Složnim i bratskim naporima svojih članova, koji su se bez obzira na nacionalnu pripadnost rame o rame poslednje dve godine skromno, ali sa elanom borili, da svojim sopstvenim uspehom doprinesu ugledu i moći jugoslavenskog nogometnog športa, SAND-u je uspešno da izazove simpatije i dopadanje cele jugoslavenske športske javnosti.

Na užem poprištu svoga športskog delovanja, kada su se posle savesnog i ustrajnog rada stali da najpre javljaju, a onda redjaju uspesi, te kada su iz svog patentiranog prvenstvenog koloseka pomerili oni, koji nisu znali, da nije dovoljno na ranijim lovorikama spavati, nego da treba sticati i nove, uspeh SAND-anije nažalost izazvao razumljivu i divnu športsku borbenost za ponovno osvajanje izgubljenih pozicija, nego samo malodušnost, sitnu zavist i najzad klevetu.

Na sve ovo SAND gleda sa visoka i ponosi se da je svojim naporima doprineo svoj vidan udeo visini jugoslavenskog športa, kojemu je dao i čuvara kapije u internacionalnim borbama.

Najmanje SAND prima patriotske lekcije od politički i nacionalno najmanje svesnog dela našeg naroda

Celoj jugoslavenskoj športskoj javnosti: Zdravo.
 Subotica, dne 25. oktobra 1927.

Za upravu SAND-a
 Dr. Zvonimir Piškulić
 predsednik.

Nyilatkozat

A Szubotican megjelenő »Neven« című lap folyó hó 20-iki számában »SzAND—Bácska. Miért történtek a múlt vasárnapi mérkőzésen a kellemetlen események« címen cikk jelent meg. Ez a cikk tele van rágalomokkal, hazugsággal és gyanúsításokkal, főleg abban az értelemben, mintha a SzAND a sport örve alatt Magyarország javára hazaáruló és irredenta politikát folytatna.

A SzAND igyekeznék fog, hogy a cikk névtelenségbe hurkolódzó és gyáva írójának nevét megtudja és hírei ítélettel üsse homlokára a nemtelen rágalmozó helyegyet, de már most is szükségesnek tartja a következők kijelentését:

A SzAND tagjai az utolsó két évben nemzetiségre való tekintet nélkül közös, céltudatos és megfeszített szerénny, de eredménydus munkával küzdöttek azért, hogy saját sikereikkel a jugoszláv labdarugósport tekintélyét és hatalmát emeljék és sikerült is az egész ország sportnyilvánossága szimpátiáját és tetszését megszerezni.

Sportműködésünk szűkebb terén, amikor lelkiismeretes és kitartó munkánk után mutatkozni kezdtek és később ismétlődtek a sikerek és amikor szabadalmazott bajnokságukban megbolygatva érezték magukat azok, akik nem tudták, hogy nem elég az, ha valaki régebbi babérain pihen, hanem új babérokat kell szerezni, a SzAND által elért eredmény, sajnos nem az érthető és nemes sportversengést keltette fel az elvesztett pozíció visszaszerzésére, hanem csak kislelkűséget, apró irigységűket és végül a rágalmozó özőnét.

Mindezek a rágalmozó nem érnek fel a SzAND-ig, amely büszkén hivatkozhatik arra, hogy megfeszített munkájával nagyban hozzájárult a jugoszláv sport fejlesztéséhez és hogy a SzAND kapusa védte nemzetközi mérkőzéseken a jugoszláv sport kapuját.

A SzAND legkevésbé sem fogad el hazafias kioktatásokat népiünk politikailag és nemzetiségileg legkevésbé öntudatos töredékétől.

Eljen az egész jugoszláv sportnyilvánosság!
 Szubotica, 1927. október 25.

A SzAND vezetőségének nevében
 Dr. Piškulić Zvonimir, elnök.

Konkurs

Oblasna Uprava Humanitarnih Fondova pri Direkciji Državni Železnica Subotici raspisuje natečaj za lekara specialista za kožne i venerične bolesti sa sedištem u Subotici.

Lekar specijalista za kožne i venerične bolesti dužan je lečiti članove Bolesničkog Fonda i članove njihovih porodica svaki dan sem nedelje i praznika dva sata na dan u svojoj ambulanti.

Reflektant mora:

1. biti državljanin Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca,
2. znati potpuno srpsko-hrvatski i slovenački jezik.
3. biti doktor celokupnog lekarstva sa diplomom, koja vredi u ovoj zemlji,
4. imati opšte i lokalno pravo prakse,
5. imati Uverenje Ministarstva Narodnog Zdravlja da je specijalista za kožne i venerične bolesti.

Reflektanti imaju doneti potpisanoj Upravi Humanitarnih Fondova pismene ponude sa gore označenim uverenjima od 1—5 u overenom prepisu i u ponudi navesti visinu mesečnog ili godišnjeg honorara.

Lekar specijalista uživaće povlastice za vožnju kao i saobraćajni lekari.

Ponude moraju biti taksirane po Zakonu o taksama sa 100 dinara u taksenim markama a svaki njen prilog sa dva dinara i moraju biti u zatvorenoj i zapečaćenoj kuverti.

Ponude se mogu predati ili poslati putem pošte potpisanoj Upravi najduže do 30. novembra 1927. god.

Akt broj: 2883—27.

Iz kancelarije
 Oblasne Uprave Humanitarnih Fondova
 pri
 Direkciji Državnih Železnica
 u Subotici.

10793

Csődtömegeladási hirdetés

Alulírott, mint vb. Székely Bertalan adai és moholi malomcég csődtömeggondnoka. ezennel közhírré teszem, hogy a vagyonbukott kereskedői cég tulajdonához tartozó, és a csődeltár 8, 17, 42, 44, 45, 108 tétel alatti ingóságok, ugymint: írógép, zsákok, hordók, stb. a csődbíróság határozata értelmében 1927. év október 30-án reggel 8 órakor Adán a Székely-féle malomban eladtnak.

A megvett áru azonnal átveendő és a vételár azonnal kifizetendő. A vételi illetéket a vevő viseli.

Bővebb felvilágosítást alulírott csődtömeggondnoknál Szentán, az ügyvédi irodában kapható.

Dr. Ludajic Milos
 ügyvéd

10744

mint vb. Székely Bertalan csődtömeggondnoka.

Ha kevés a pénze és fázik

menjen a gyümölcs-pácon **Lejkó Béla** rőfősüzletébe, mert ott már kaphat **74 dinárért** 140 cm. széles tiszta gyapju **téli kabát** kelmét

1308

Káposzta-,

hagyma-, rózsaburgonya, gesztenye, a ma és diószükségletét vagontételeben és kicsinyben a legelőnyösebb árban szerezheti be

Grünbaum Aladárnál
 Sombor, Malackvena ul. 7. sz.

Olesó föld eladó

Ha száz hold földet, kisebb nagyobb parcellákban, esetleg egy tagban, Bosznabrod közelében

holdanként kétezerháromszáz dinárért

három részletbeni fizetéssel — megbízásból — eladók. A föld már az első részletfizetés után telekkönyveztetik.

IVANOV, sentai vasuti trafikos

Tüdőbetegek!

Sok ezren már meggyógyultak!

Kérjék azonnal könyvem a

uj táplálkozási művészetéről,

amely már annyi ember életét megmentette. Ez a táplálkozási mód a megszokott életmód mellett alkalmazható és a betegséget gyorsan legyőzi. — Az éjszakai izzadás és köhögés megszűnik, a test-súly gyarapszik és a foltozatos elmeszesedés a betegséget megijlija. Az orvosi tudomány

komoly emberrel

igazolják módszerem kiválóságát és azt szívesen alkalmazzák is. Minél hamarabb hozzáfog ehhez a táplálkozási módhoz, annál jobb.

Teljesen ingyen

kapja meg a könyvem, amely sok fontos tudnivalót tartalmaz. Kiadóm mindössze csak

10.000 ingyen könyvet

küld szét, írjon tehát még ma, hogy Ön is azok közé a szerencsések közé tartozzék, akik könyvemhez hozzájutnak.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln
 Ringstr. 24. — Apt. 859.

Öltönyt, felöltőt, télikabátot

a legolcsóbban készít

nasl. **NAVAY ISTVAN, uriszabó**

SUBOTICA, Jelačićeva ul. 4. szám alatti új üzlethelyiségében
 Kedvező fizetési feltételek! 1926

Ujból kapható a GYAKORLATI GAZDALEXIKON

két vastos kötetben. Szerkesztő: **Mile Géza** mezőgazdasági kamarai főtitár. **Mayer János** magyar földművelésügyi miniszter előszavával. Szakkétszáz szerkesztőbizottság. — Minden cikkét a leghozzáértőbb szakértő írta.

Egész könyvtárat

pótol ez a könyv!

Főbb tartalma:

Konyhakertészet, szőlőművelés, baromfi-tenyésztés, méhészet, tejgazdaság, állatgyógyászat, talajművelés, gyógynövények, vetőmagismeret, dohányte mesztés, gyümölcsstermesztés, növény-nemesítés, erdőszet, borászat, gazdasági gépek ismerete, állattenyésztés, műtrágyázás, takarmányozás, vadászat, halászat, burgonya-termesztés, komlótermelés, paprika, kender, len, fajúsi konyha, háziipar, rovar-kártevők, nyul tenyésztés, ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés tenyésztés stb., stb.

Két kötet ára közel 250) oldalon **480.— dinár**
 Kapható a BACSMEGYEI NAPLO könyvosztályában

Fodrászok figyelmébe! Miután egy szakképzett mesterrel megállapodást kötöttem, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy elsőrendű prima **fodrász-széket**, b. na és világos színben, darabonként csomagolva **420 din.-ért** részletfizetésre is — adhatok. B. pártfogásukat kérem
KAIĆ PÉTER, fodrászati cikkek nagykereskedése. Subotica

Jégszekrények

mészárosok, hentesek, vendéglősök és magánháztartások részére
40% Jégmegtakarítás

BRAČA GOLDNER
SUBOTICA
 TELEFON: 134.

Legolcsóbban szerezhet be vaggontételekben burgonyát, káposztát, vereshagymát, fokhagymát, diót, aszaltszilvát, szilva-izt és olasz konzervet
Lederer Elemér cégnél
 Subotica, Manoj ovičeva ul. 7. — Telefon: 6-28
 Sürgőnyeim: „Konserv“ Subotica

ELADOK
 használható vasakat, transzmissiókat, csapágyakat, 1 drb uj, 4 méteres csigalépcsőt, felvonó szánt, géptisztítórongyot, stb. stb.
Zoltán Engelsmann
 Oslobodjenje ul. (Zenta) 138
 Telefon 5-96
 Autóbusz-közeledés 10578

Raktáron levő női filz-és bársony-kalapok árát leszállítottam.
Bársony-kalap már 100-D-ért kapható.
 Heiduska Mariska - Subotica

Szalámi Gassean .. Din. 85
 Ementhali sajt .... „ 65
 csak nagyban
Sugar Manónál
 Subotica — Telefon 47

Rastädter kina vasbora
 a legjobb orvosság vérszegénység, sápadtság, má-lária és étvágytalanság ellen.
 Fényes eredmények Sok köszönő irat
 Kapható gyógyszerárakban és a készítőnél
Rastädter gyógyszerész, Vršac
 Névre ügyeljen! Az Egészségügyi Miniszter által engedélyezve.

Tűzelésre alkalmas, első-rangu
tölgy-hulladékfát
 vaggontételekben, aprított állapotban, bármely állomásra, leolcsóbb áron szállít
JANY ALBERT
 SOMBOR

Csődtömeg kiárusítás!
 Kiskereskedők figyelmébe
 Hermann Ernő csődtömegéhez tartozó minden-nemű rövidárak 1927 október hó 28-iktól, péntek reggeltől kezdődően egész napon át november 10-ig minden elfogadható áron nagyban és kicsinyben az üzlethelyiségben Paševa (fürdő ucca) ul. 9. alatt kiárusítatnak.

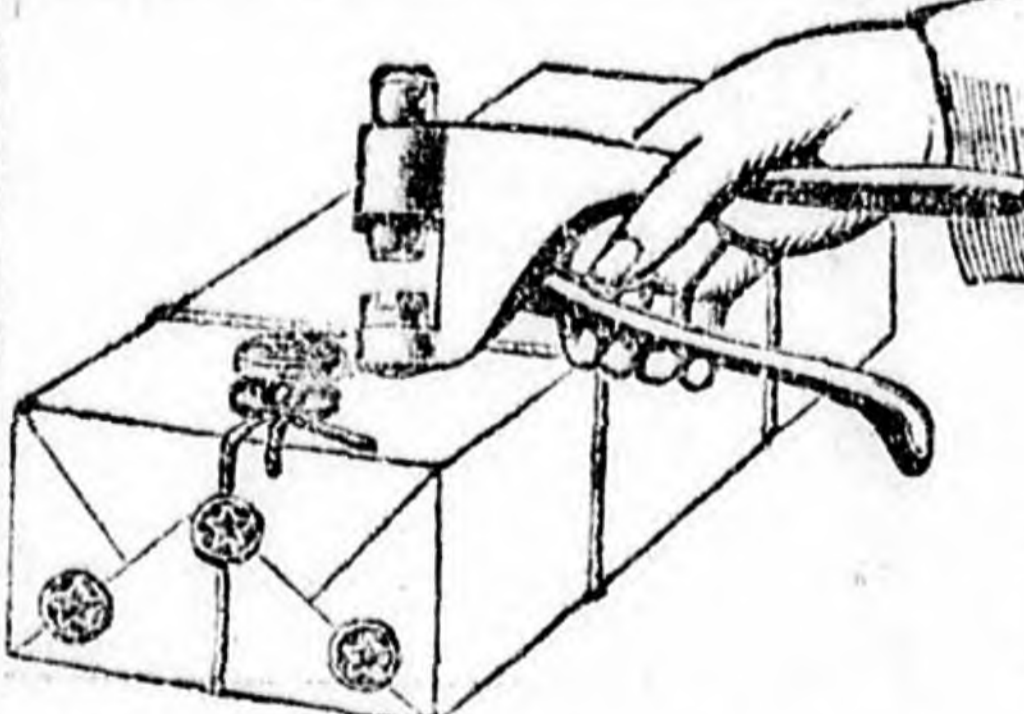
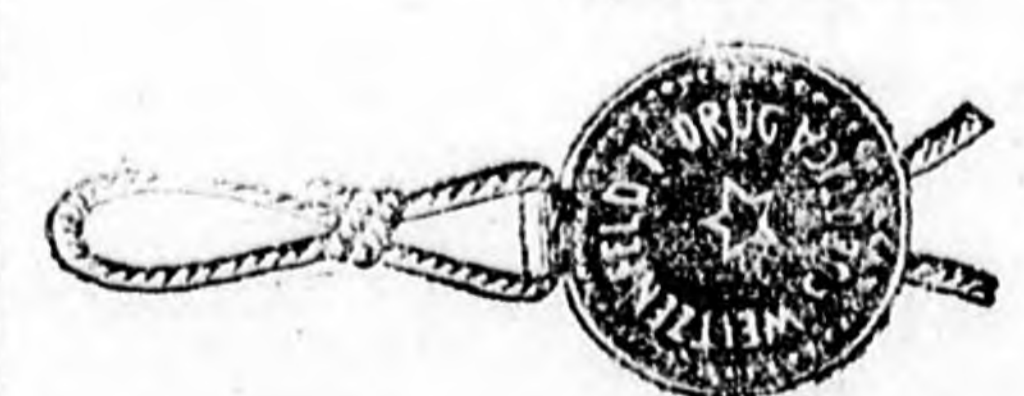
Órajavitások
Órák
 a legjobb óra-javitó műhely-ben kaphatók:
Thau Hermann-nál
 Sokolska (Gombkötő) ul. 4

Szállítunk vaggontételben
 I-a erdélyi valódi rózsaburgonyát D. 80.—
 I-a erdélyi Woltmann rózsaburgonyát D. 75.—
 I-a erdélyi vöröshagymát D. 180.—
 akár ovál, akár kerek alakú.
 per 100 kgr. rinfuza, **FRANKO ZSOMBOLYA**
 elvámolva román részről.
„UNION“ CASA DE BANCA
 TIMISOARA (Temesvár) I. Str. Alexandri 8.
 Sürgőnyeim: Unionbank

PAPPÉ
 kozmetika és manikür-szalon. Paja Kujundži-čeva (Wesselényi ut) 3.
 Törvényileg védett valódi Pompadour kenőcs mely egyedül biztos ártalmatlan szer a szeplők, máj-foltok és pattanások ellen.
 Árusítás és postai szét-küldése utánvétel

KOPILOVICS BALÁZS
 szűcs,
 SUBOTICA, SUDAREVIC UL. 2
 Ajánlja legjobb minőségű szőr-méit, valamint mindenféle szőrmeártyát
 Szőrmejavítások garancia mel-lelt szakszerűen és olcsón eszközöltetnek

Malmok, gyöngy-sok, kereskedők figyelmébe!
 Zsákok, lábak, postacsomagok (észér) acéllemez plombák bármily kívánt dombornyomású felirattal
Weitzfeld és Társa cégnél
 Subotica

ABLAKÜVEG
 minden méretben legolcsóbban kapható
Drag. Obradović
 üvegyári lerakat
 Beograd, Knez Milana ulca 31.
 Uroševa, Pivnica

Nemes
gesztenye
 viszonteladásra ál-landóan a legolcsóbban kapható
Ceizler Károly
 cégnél
 Subotica, Jelašičeva ul.

Elő- és mű-sirkoszorúkat
 műleveleket, virágokat és szobadíszeket legolcsóbb árak mellett — a legdíszesebb kivitelben — ajánl:
„HORTENZIA“
 művirágüzem SUBOTICA, Dunav alr Puka u. 2 (Santtha szanatóriummal szemben)

90 dinártól
 könyha és szobafestést, azon-kívül előnyösen vállal templom-és kápolnafestést
Horváth Almáski József
 Skotus Vitor ul. 75. 2544

Mélyen leszállított áron

Uj divatüzlet Somborban Szerb templommal szemben

Djura Konjović
 Telefon 363

Megérkeztek nagy választékban őszi, téli, női és férfi ruha és kabátszövetek, ugymint:

Ruha-, kabátselymek, paplanselymek és atlaszok, vásznak fél és tiszta len, barchetek minden színben

Mélyen leszállított áron

Öt drb Ady-könyv és egy Ady-tanulmány 80 dinárért

Ady Endre: Margita élni akar
 „ „ Még egyszer
 „ „ Könyv

Ady Endre: Párisi noteszkönyv
 Párisi levelek
 Földessy: Ady-tanulmányok

Megrendelhető a BACSMEGYEI NAPLO könyvosztályában
 Vidéki megrendeléseknél 10 dinár portó fizetendő

„SLAVIJA“ magánpoliklinika
 specialista orvosok vezetése alatt
BEOGRAD, DELIGRADSKA 12 (a Hotel Slavijával szemben)
 Telefonszám 32-31

Vizsgálat és gyógyítás az összes különleges módszerekkel naponta reggel 8 órától este 7 óráig

Kémiai-bakteriológiai laboratórium átvész vért vizsgálatra, gyomorváladékot, köpetet, vizeletet, ürületet és végez minden egyéb bakteriológiai vizsgálatot
 A Röntgen-kabinett egész nap működésben
 Vasárnap csak délelőtt vannak vizsgálatok
Mérsékeltén szabott árak!
 Kívánatra és szükség szerinti két vagy több orvostól álló konzilium
 Az 1, 1a, 2 és 10-es villamosok és autóbuszok a poliklinikáig közlekednek

Akar Ön jó és olcsó könyvet?
 Akkor fáradjon be a „Bácsmegyei Napló“ könyvosztályába, ahol a legmagasabb igényeket is kielégítik

1891
HELSENGBORG
 TRE TORN

TRE TORN
 hó- és sárcapók világhírűek

Gazdaságok és községek részére a legtekélyesebb raktári, szer-és sertés-, valamint komló-mérlegeket gyárt versenyképes áron **J. Sebestyén** mérleggyár Subotica **Kérjen ajánlatot!**

KORZO MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
Vajdaságban először!
MOLNÁR PREMIER

LILIAM

Egy városi hirtelenség története Molnár Ferenc színdarabja után.

Főszereplők:

JOHN GILBERT
RENÉE ADOREÉ

Előadások kezdete naponta mindkét moziban 4. és fél 9 órakor

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
Jugoszláviában először!

Játék a kastélyban

látványos kivilágítás, luxu. film,
rendező Georges Fitzmaurice,
A seik fia, Fekete angyal,
Szerelmem éjszakája világhírű
rendezője, főszereplők:

Billy Bowe és Ben Lyon

Jm. Az asszony és az ördög

Előadások kezdete naponta mindkét moziban 4. és fél 9 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és emező
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdésekben kérjük válasszalni melléklend.

NEM KELL ÚTLEVÉL ÉS VIZUM

az orvosoknak, hogy külföldre utaz-
zanak vásárolni, mert mindennemű
orvosi műszert és betegápolási
cikket legolcsóbban vehetnek

TENNER ORVOSI MŰSZERDEPOTBAN

Subotica, Korzó 11. SZ. (Ügyeljen a cégre)

Komplett felszerelések. Nikkelezés, élesítés, javítás

LEVELEZÉS

Partner 21. levele van
Dithe. 10796

HÁZASSÁG

Egyedülálló, finomérzésű,
szenvedélymentes, kifogás-
talan uriember, 48 éves
özvegy, kereskedelmi jár-
tassággal, juris dr. olyan
vagyonos, szimpatikus,
disztigvált érzésű és iz-
lésű lelki harmóniára tö-
rekvő urihölgyet keres élet-
társul, ki benősülés révén
kereskedelmi téren meg-
felelő egzisztenciális bázist
nyújtana. Prima referen-
ciák. Közvetítők kizárva.
Törz. emesz. jeligére. 10719

Sok vagyonos nő vagyon-
talan urakhoz is férjhez-
menni óhajt. Megbízást el-
fogad. Amore. házasság-
közvetítő iroda, Temesvár,
4. Str. Berteloth 21. 1622

Többesbűri hirdetésemre sen-
ki se jelentkezett és ezért
még egyszer megkísérlem
hirdetése utján megtalálni
azt a disztigvált nőt, kit
házastársul óhajtok. Va-
gyonom 5.000.000 dinár ér-
tékű földbirtok, 34 éves
élettségű, független fia-
talember vagyok. Teljes ci-
mü, lehetőleg fényképes le-
veleket. Nem érdekel je-
ligére a kiadóba. Címtelen
és jelgés levelek a papir-
kosárba kerülnek. 10540

FOGLALKOZÁS

Agilis proviziós utazónők
hölgyek látogatására, ma-
gas jutalék mellett felvé-
tetnek. Pallas Reklam, Su-
botica. 10774

Kocsis józan, szorgalmas
azonnalra felvétetik Ber-
ger malomban. 10788

Kilenc tagból álló, most ta-
nuló fuvózenekarhoz álla-
ndó karmester kerestetik, ki
itt le is települne. Marto-
nos, Tűzoltótestület. 10791

Házmasternek gyermeke-
len házaspárt felveszek. —
Cím a kiadóban. 10792

Jó kereset. Német birodal-
mi szabadalmi cikk áru-
sítására képviselők és kép-
viselők felvétetnek. Ér-
deklődések: Hotel Sloboda,
Sombor, szoba 63. Pénte-
ken 12 órától 14 óráig.
10780

Suche intelligentes deut-
sches Kinderfraulein, mit
Musikkentnissen zu einem
Knaben. Schriftliche Anträ-
ge unter Tüchtig an die
Administration. 10803

Házvezető, ki az összes
háztartásokat elvégzi, ke-
restetik egy vidéki malom-
ba, a várostól 6 km-re. —
Ajánlatok a fizetés megje-
lölésével a kiadóba kü-
lendők. Házvezető jel-
ige alatt. 10795

Házmaster, gyermektelen,
felveszek. Cím a kiadóban.
10704

Gyermektelen házaspár
házmesternek felvétetik. I
Brozova ulica 9. Főpostá-
nál. 10738

Bizalmi állást keres idő-
sebb izr. özvegy uriaszony
kiünöen főz. elmegy anyát-
lan gyermekekhez is, a
legnagyobb háztartás veze-
tésére is alkalmas. Cim:
Hafner, Zagreb, Petrinjska
ul 30. 10743

Mérlegképes könyvelő né-
met-magyar levelező, gép-
író, állandó alkalmazást
vagy munkát keres. Kau-
cióval rendelkezik. Cim a
kiadóban. 10763

Fiatalfelügyelő privát órá-
kat ad szerb és német
nyelvből. Siker garantálva.
Cimeket a kiadó továbbít.
10762

VÉTEL-ELADÁS

Sürgösen eladó, olcsón, ke-
veset használt stélási, fű-
szer- és rövidáru részére
inventárral. Megtekinthető
bármikor. Vrsac, Karadjor-
djeva 42. 10697

Uriszoba garnitúra teljesen
jókarban, mokettal behu-
zva, olcsón eladó Hirsch kár-
pitósnál. 10802

Eladó ház a sentai főutvo-
nalnál 29.000 dinárért. II.
kör, Bosanska ulica 3. sz
10799

Méz etetésre olcsón kap-
ható. Körösi Géza cégnél.
10772

Használt fűszerberendezést
keresek. Cím a kiadóban.
10772

Naponta frissen sült olasz
maróni kapható. Szarvas
kocsmával szemben. 10768

Hollandi jácinthagymát té-
li hajtásnak szállít Tima
Vladislavjević magkereske-
dés. Beograd, Karadjor-
jeva ul. 85. Árjegyzék ingyen
10781

A-E-G MOZIGÉPEK
összes mozcikket és
FILMEKET
legjobb minőségben szállít vezér-
képviselőt:
Orient-Film D. D.
Subotica

Fűszer- és csemegeüzemletét
Kovács és Gelányi
üzletében Rudics-kitérő. Tel. 8—45 szerezze be
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás! Legkisebb tételt
is házhoz szállítunk!
2538

Közismert eredeti modellek, bársony
és velour-solleil, kaphatók rendkívül
olcsó áron

POGÁNY kalapszalokban

Filcet 100.— dinártól!

Trg Fra Ješe 15. I. emelet (Ljubibratić ház)

Szerezzen örömet gyermekének
és rendelje meg

**Csili Csala Csalavári
csalafintaságait**

a Bácsmegyei Napló könyvosztályában

Ára Din. 75.—

Vidékre 5 din. portóköltség

Nehéz székelésben szenvedők

akiknek a végbélbajok, az emésztési zavarok és agyverődülés,
a fejtájás és szívdobogás teszik az életet nehézé, iganak
reggel és este egyegyed pohár természetes „Ferenc József”
kesszervizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a „Ferenc
József” vizet használték előtt és utáni időszakban is nagy-
értékű hashajtónak bizonyul. Kapható gyógyszerárakban, dro-
gériákban és fűszerüzletekben. 3301

VÁROSI MOZI

27 Csütörtök 28 Péntek 29 Szombat 30 Vasárnap

Kettős program

Stella Maris a tenger csillaga

Az önfeláldozó szerelem regénye

Kettős főszerepben MARY PHILBIN

Starfilm Az igazi Starfilm

ZORO-HURU

mint diplomaták, a Pe ikánia királya című
filmben kacagtatják meg a közönséget.
Pazar kiállítás, főúri miljö.

Gumi- és combiné-fűzők
fehér és színes, a legjobb
kivitelben. Gutai Ferencné
VIII., Ostojiceva ul. 29
9164

akkor lakad ki az edénye
amikor legsürgősebben kell
Vegyen edényfoltot 1 dinár-
ért rögtön megjavíthatja.
Medjanski vaskereskedés,
Subotica. 8808

Olcsón eladó: Egy négyes
Wertheim kassza. arany-
órák, láncok, ezüstbőr és
óra. aranygyűrűk, briliáns
és gyémántgyűrűk, arany-
mérők, családi Singer var-
rógép, horvát és szerb írő-
gépek. VI., Trumbiceva ul.
11. (Csirkepiac) Kis. 9459

Hat lánc jóminőségű föld
Palicsón dr. Vass ügyvéd és
Sarčević (Kučera) Iván
szomszédságában eladó. Ér-
deklődni dr. Solti Imre ny.
városi főügyésznél, Stara-
Kanjižan. 10584

Gosztenye minden mennyi
ségben kilogrammonként 2
dinárért ab Subotica, kap-
ható: Mustafa Turčić, Su-
botica, Csirkepiac. 10736

Jókarban levő fekete zong-
gora olcsón eladó. II., Oslo-
bodjenja 48, bejártat a nagy
kapun. 10754

Jávör hálószoba, keveset
használt, egyéb bútorok és
háztartási cikkek olcsón el-
adók. Cím a kiadóban.
10753

Eladó szálloda Velikibece-
kereken a város legforgal-
masabb helyén, szálloda,
étterem sörcsarnok és kül-
lön korcsmával minden el-
fogadható áron kedvező fi-
zetési feltételek mellett
házzal vagy ház nélkül. —
Bővebbet Peking úgynöknél
10751

KÜLÖNFÉLE

Uccai különbejártú parket-
tás szoba, a Városházával
szemben, emeleten, kiadó
Cim a kiadóban. 10782

Elegánsan bútorozott gar-
son szoba november 1-re
kiadó. Pietsch fényképész-
ház. 10801

3 szobás lakás azonnalra
kiadó. Cim a kiadóban.
10769

500 dinár jutalmat adok
aki Trumbiceva utcán le-
vő trafik előtt felejtett
pénztárcám nyomára ve-
zet. Szabó István, V., Save
Tekelije 54. 10787

Ajánlkozó főmólnár urak-
nak ezúton mondunk sze-
ves köszönetet. Állás be-
van töltve. Varga M. és Tsa
Cantavir. 10790

Szoba-konyhás bútorozott
lakást keres fiatal gyermek-
telen házaspár. Nyomda,
Senoe ulica 12., telefon
629. 10778

Ebédlőbutor eladó. Megte-
kinthető Kralja Petra park
10, I. em. jobbra e hó 28,
29 és 31-én délután 3—5
óráig. 10771

Különbejártú bútorozott
szoba azonnalra kiadó. —
Cím a kiadóban. 10775

Mindszentekre sarkoszu-
kat, rendkívül olcsó áron
kaphat mindenféle nagy-
ságban tisztá babér ad-
ból rózsá, szegfű, krizante-
num diszitesssel. Előjegyzé-
seket elfogadok, olcsóbb
mint bárhol. Kain virágüz-
let, Városháza. 10387

6 darab növényekmarhát
és két kocát feles vagy
harmados tenyésztésre el-
vállalnék. Cim a kiadóban
10696

Főtéren, legszebb helyen
két parkettás szoba, iro-
dának vagy orvosi rendelő-
nek is alkalmas, kiadó. —
Cím a kiadóban. 10720

Lakást, több szobából állót
keres november 1-ére dr
Skaljer, I., Poštanska uli-
ca 9/I. 10330

GUMIBÉLYEGZŐT
bármilyen nyelven készít
Molnár József Subotica,
Frankopanska ulica 25.
Megrendeléseket a Bács-
megyei Napló kiadóhiva-
tala is elfogad.

Tiszamelléti nagyközség
és járási székhelyen, a fő-
téren levő jömenetlű sü-
ltöde öregség miatt azonnal
kiadó. Cim a kiadóban.
10699

Közvetítünk a legrövidebb
idő alatt az engedélyek
minden fajtáját, állampol-
gársági, itt-tartózkodási en-
gedélyt, (trafik, kávékimé-
rés stb.) Nemzetközi Iro-
da Subotica, Aleksandrova
ul. 9. 7628

**A MINERVA-NAPTÁRAK
MEGJELENTEK!**

Vajdasági Magyar Naptár
Jézus Szent Szive Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi Naptár
Kis Naptár

Minden
más naptárnál
olcsóbb!
Sok szép
képpel!

Minden
más naptárnál
szébb!!
Erős, vaskos
kötés!

Minden naptárban más-más
szöveg és minden naptárhoz
ingyen regény-melléklet

Rendeléseket a beérkezés napján leszállítjuk!

Kérjen ajánlatot!

MINERVA-NYOMDA R. T. SUBOTICA